

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 39 1981 RUGSĖJO – SEPTEMBER 23 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE, P.Q. H8P 1C4 30 c.

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

SADATAS KALTINA MUSULMONUS IR RUSUS

Kaire cirkuliuoja pranešimai, kad yra planuojami Sadat'o vyriausybės perversmai. Juos esą ruošia kraštutiniai dešinieji musulmonų fanatikai ir Sovietų slaptoji policija.

Prez. Anwar Sadat'as pareiškė, kad musulmonų kraštutiniai siekė išstumti jį iš vyriausybės ir įsteigti islamišką fundamentalistų režimą, panašų į Ajatolos Khomeini'ane.

Sadat'as labai griežtai pasisakė radijo ir televizijos programose prieš visus, kurie vartoja ginklus, pakartotinai prieš musulmonų ir koptų savitarpių susirėmimus. Jis taip pat patvirtino, ką rašė ir Kairo spauda, kad yra atidengtas samokslės projektas, į kurį aktyviai įėjo Sovietų Sąjunga per savo ir Vengrijos ambasadas Egipte. Visa eilė sovietų diplomatų ir patarėjų buvo paprašyti aplankyti Egiptą. Aplink save jie organizavo kai kuriuos Egipto opozicijos narius, žurnalistus, universitetų profesorius samokslui.

KREMIUS GRIEŽTINA GRASINIMUS LENKIJAI

Tie, kurie skelbia, kad kišimasis į kitų valstybių vidaus reikalus yra nepriimtina, neparodo nei tolerancijos, nei supratimo Lenkijai, kuri išdrįso teisėtai ir teisingai reikalauti reformų. Jas diktuoja gyvenimo realybė ir tiesa.

Sovietų Sąjunga radijo ir laikraščių pirmuose puslapiuose dabar reikalauja griežtų veiksmų prieš "nedraugišką" nepriklausomos darbo unijos Solidarnosc veikimą Lenkijoje.

Sovietų Sąjungos protesto nota buvo įteikta Lenkijos Komunistų Partijos vadui Stanislaw Kania ir ministrui p-kui Wojciech Jaruzelski per ambasadorių Lenkijai, Boris Aristov'ą.

Lenkijos ministrų kabinetas sukvietė skubos susirinkimą diskutuoti Maskvos notą, Solidarnosc vadai taip pat susirinko skubiems pasitarimams.

W. Jaruzelski pareiškė, kad buvo diskutuota "konkrečios priemonės" suvaržyti Solidarnosc politinę veiklą.

Sovietų radijo ir televizijos programose bei spaudoje žiūrovams buvo pranešinėjama, kad Lenkijoje siaučia "anti-sovietizmas"

ir Maskva laukia Solidarnosc' "nedraugiškų" veiksmų sustabdymo.

Oficialioji lenkų komuni-kacijos media ragina atnaujinti dialogą tarp darbininkų ir vyriausybės, sugesti įjonuojant įtakingos Kat.Bažnyčios tarpininkavimą su mažintai įtampai.

"Atrodo, kad visos racionalios krašto pajėgos bando surasti tinkamą dialogą", - pasisakė vienas vyriausybės darbuotojų.

Kada gi Kremlius suracionalinės? Visi kiti stengiasi...

JAV NEPRITARIA SOVIETŲ ELGESIUI

JAV apkalbino rusus už grasinimus Lenkijai ir kad Sovietų nota Lenkijai yra teisiškai "kišimasis į Lenkijos vidaus reikalus".

Vienas Vakarų diplomatas Maskvoje pasakė, kad ne visos Sovietų pajėgos, pasibaigus didiesiems manevrams prie Lenkijos sienos yra atitrauktos.

DEMONSTRUOJA PRIEŠ REAGAN'Ų POLITIKĄ

Praeitą savaitę Washington'e buvo suorganizuota/keno?/ apie 25C tūkstančių minia protestuoti prieš Amerikos prez. Reagan'o socialinę ir ekonominę politiką. Demonstracijos truko 9C minučių, vadovaujant unijų federacijos p-kui Lane Kirkland'ui ir lydint keliems kitiems organizacijų vadams.

Minios šūkiai skelbė "Reagan says cut back - we say fight back".

Pirklių abejose gatvių pusėse, kur praėjo demonstratoriai, gerai uždarbiavo, pardavinėdami įvairius menkniekius. Pardavinėjo ir ženklelius su užrašu "Ted Kennedy for president". Minios nuotaika buvo lyg gėgužinėje, - prisidėjo ir gražus saulėtas oras. Dar per anksti spręsti, ar Reagan'as teisus ar reikia keisti metodus...

BELIZE – NEPRIKLAUSOMA VALSTYBĖ

Paskutinioji Britanijos kolonija C. Amerikos žemynė - Belize, arba seniau vadinama Britų Honduras - gavo nepriklausomybę.

Atstovai iš maždaug 50-ies kraštų dalyvavo iškilmėse. Gėtvės buvo nuvalytos nuo šiukšlių ir išpuoštos įvairiais plakatais ir šūkiais. Žmonių nuotaika, tačiau, nebuvo labai pakilus. Britai nepriklausomybę siūlė nuo 1966 m., bet gyventojai bijojo guatemaliečių ir pasirinko likti Britų kolonija. Guatemalos konstitucijoje buvo įrašyta, kad Belize būsimoji 21-oji Guatemalos provincija.

Belize neturi savokariuomenės. Vietoj to, buvo 1800 britų karių, kurie bus apsigynimotikslais ir toliau Belizėje.

Kanada yra ekonominiai susirišusi su Belize, nes įsipareigojo pastatyti vandentiekį ir kanalizacijos sistemą Belize mieste bei grūdų sandėlius krašte. Belize randasi ir du Kanados bankai.

ISKILMĖSE SUSITIKO REAGAN'AS SU TRUDEAU

Grand Rapids, Mich., buvusio JAV prezidento Ford'o gimtajame mieste, pagal tradiciją, buvo atidarytas Gerald Ford'o muziejus. Iškilmėse dalyvavo JAV dabartinis prezidentas Ronald Reagan'as ir, be kitų, Kanados min. p-kas P.E. Trudeau.

Ta proga abu turėjo progos pasikalbėti apie valandą laiko Kanados ir JAV santykių problemomis.

Už dienos prie jų bendrą pusryčių prisijungė ir Meksikos prezidentas Jose Lopez Portillo. Tai buvo pirmas kartas, po 25 metų, kada susitiko šių 3-jų kraštų vyriausybės vadai.

Kanada ir JAV-bės ginčijasi dėl paskolų procentų pakilimo, rūgštingojo lietaus ir Kanados valstybinės energijos programos. Ypač šis paskutinis atvejis nepatinka amerikiečiams, nes jie mano jog tokiu būdu Amerikos alyvos firmos, veikiančios Kanadoje, neteislingai nukenčia.

Washington'e Kongresas vienbalsiai patvirtino nuostatą su griežtesnėmis taisyklėmis Kanadai, jeigu ji nusavintų-perimtų JAV alyvos kompanijas Kanadoje.

Trudeau ir Reagan'as susitiko jau ketvirtą kartą pasikalbėjimams nuo š. m. sausio mėn., kuomet Reagan'as tapo JAV prezidentu.

EL SALVADOR PREZIDENTAS DERASI SU JAV PREZIDENTU

El Salvadoro prez. Duarte prieš vykdamas į Washington'ą pokalbiui su prezidentu Reagan'u pranešė, kad jam reikia 300 mil. dolerių ekonominei paramai ir tam tikros karinės pagalbos, kad laimėtų kovas prieš kairiuosius sukilėlius ir įsteigtų tinkamai veikiančią demokratiją.

Jis sako, kad kalbėsis su Reagan'u, norėdamas, kad Amerikos žmonės suprastų salvadoriečius.

SUSIRGO BRAZILIJOS PREZIDENTAS

Brazilijos prezidentas, gen. Figueiredos, pažadė-

KVIEČIAME VISUS !

XXVI-sias KANADOS LIETUVIŲ DIENAS

TORONTE, Ont. SPALIO 9 – 11, 1981

Penktadienį, spalio 9 7 v.v.

LITERATŪROS VAKARAS – \$ 5.00

Landsbergis, Venclova, Jurašiūnė, Šilbajoris
WEST PARK COLLEGIATE, 1515 Bloor St. West

8:30 v.v.

JAUNIMO SUSIPAŽINIMO ŠOKIAI. KEPURINĖ \$ 5.00

Gros latvių jaunimo orkestras.
PRISIKĖLIMO PARAPIJOS Didžiojo salėje 1011 College St.

Šeštadienį, spalio 10 nuo 8:30 v.v.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SUVAŽIAVIMAS

KLJS Valdybos rinkimai, IV PLJK filma,
V PLJ Kongreso pranešimas
PRISIKĖLIMO PARAPIJOS Parodų Salėje, 1011 College St.

VISĄ DIENĄ IVAIRIOS SPORTO RUNGTYNĖS

6 v.v. KLD BANKETO kokteiliai

6:30 v.v. punktualiai BANKETO VAKARIENĖ

PIB gimnastikos žodis:
programoje Nerija LINKEVIČIUTĖ iš Chicago's

8:00 v.v. ISKILMINGI ŠOKIAI

HARBOUR CASTLE HILTON Convention Centre, Bay St. & Harbourfront

Banketas su šokiais – asmeniui \$ 22.50
Tik šokiai – asmeniui \$ 6.00

Sekmdienį, spalio 11 2:30 v.v.

ŠV. MIŠIOS KATALIKAMS
SV. MYKOLO KATEDROJE, Bond St.

PAMALDOS EVANGELIKAMS
ST. ANDREWS Latvian Lutheran bažn., Jarvis & Carleton g. kamp.

4 v.p.p. **KLD KONCERTAS**

\$ 6.00 asmeniui, \$ 4.00 studentams ir pensininkams
RYERSON POLYTECHNICAL INST., teatre 43 Gerrard St. East

7 v.v. **ATSISVEIKINIMO VYNO IR SŪRIO VAKARAS**

LIETUVIŲ NAMUOSE, 1573 Bloor St. West.

VISĄ SAVAITĘ: Spalio 3 – 12 KANADOS LIETUVIŲ MENININKŲ PARODA

Atidarymas Sekmdienį, spalio 4 d. 3 val.

TORONTO CITY HALL, 2 aukštas - Art Display Area.

BILIAI GAUNAMI TORONTE NUO RUGSĖJO 20 d. SEKMADIENIAIS PRIE PARAPIJŲ BANKELIŲ IR LIETUVIŲ NAMUOSE. IŠ KITŲ MIESTŲ GALI UŽSISAKYTI SKAMBINANT:

Vidmanui VALIULIUI TORONTE (416) 694-6733 antradienio ir ketvirtadienio vakarais tarp 7-9 val.

jės Brazilijai demokratiją i-dėjo transliuoti nuo 21 rugsė rinkimus ateinančiais metais, gavo širdies ataką. Jis turės ilsėtis bent 2 mėnesius. Vice-prezidentas, ne kariškis Aureliano Chaves jį laikinai pavaduos.

RAFINUOTO MAISTO NEDATEKLIAI

Daug buvo spėliojama ir moksliskai įrodinėjama, kad per daug valgytas-rafinuotas, procesuojamas maistas gali būti net žalingas.

Western Ontario Universiteto tyrinėjimai rodo, kad fosphatai tokiuose maisto gaminiuose gali sukelti inkstų sukaikėjimus, iš kurių vėliau gali išsivystyti akmenys.

Fosphatai randasi ir leduose, aluje, duonoje, šokolade ir kūdikų maiste, kad išlaikytų putojimą ir spalvą.

Reikia tikėtis, kad tie chemikalai bus išmesti iš produktų.

VAIKAMS PROGRAMA TELEVIZIJOJE

Švietimo Ministerija Quebec'o provincijoje leidžia seriją programų televizijoje vaikams 4 metų amžiaus.

Serią vadinsis Passe-Partout, bus rodoma nuo 10 v. ryto, visą savaitę nuo pirmadienio iki penktadienio.

Šeštadieniais ir sekmadieniais programa bus rodoma nuo 8 val. 30 min. ryto.

Šios valandos tinka Radio-Canada stočiai.

Radio-Quebec šią programą transliuos nuo pirmadienio iki sekmadienio 6 val. p. p. Abi stotys programą pra-

MIRĖ STASYS BARZDUKAS

Š. m. rugsėjo 13 d., Cleveland'e mirė Stasys Barzdukas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Garbės Pirmininkas, žymus visuomenės veikėjas, lituanistas, mokytas.

PREMIJA UŽ KULTŪRINĘ – VISUOMENINĘ VEIKLĄ

KLB Krašto Valdyba įsteigė metinę \$500 premiją Kanados lietuviams už kultūrinę – visuomeninę veiklą. Šių metų premijai bus panaudota dalis Augusto DAUKANTO \$ 2.000 palikimo Užsienio Lietuvių Bendruomenėi.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS ŠIAIS METAIS IVYKS LONDONE, ONT. SPALIO 31 ir LAPKRIČIO 1 d.d.

Londono Bendruomenės Apylinkės Valdyba sutiko globoti Tarybos Suvažiavimą.

KNYGA – ALBUMAS APIE SIBIRO LIETUVIUS

Jau išėjo iš spaudos knyg-albumas LIETUVIAI SIBIRE. Paruošė kun. J. Prunskis, iliustravo dail. Jonas Stungys, apipavidalino dail. Petras Aleksa ir dail. Vincas Lukas.

Knygoje yra daugiau kaip 25-kių lietuvių tremtinių ir kalinių atsiminimai, prof. M. Mackevičiaus įvadas apie tremimus tarptautinės teisės faktų šviesoje, Elenos Jūciūtės informacija apie išvežtųjų teisinę padėtį. Duoda mos ištraukos iš gausių laišku, raštų iš Sibiro. Įdėta arti 150 Sibire imtų lietuvių nuotraukų.

Ileido Amerikos Lietuvių Biblioteka. Išspausdinta 2.000 egzempliorių.

/Informuoja ALTA/

SOVIETŲ DIPLOMATAS LYGINA PABALTIJĄ SU KALIFORNIJA

Birželio mėnesį sovietų vicekonsulas Aleksander Potomkin "švietė" Carmel miesto Kalifornijoje Pasaulio reikalų tarybos /World Affairs Council/ narius apie Sovietų Sąjungą. Paklaustas apie Pabaltijo valstybių, Vengrijos, Čekoslovakijos ir Afganistano okupaciją, jis pasiūlė "pasiklausti tų respublikų gyventojų - jų nuomonė absoliučiai skirtinga". Sovietų Sąjungos respublikos "iš tikrųjų džiaugiasi būdamas Sąjungos dalimi. Tai tas pat, kaip klausti Kalifornijos gyventojus, ar jie jaučiasi JAV-ų okupuoti ir norėtų atsiskirti".

/Informuoja ELTA/

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514)366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuanian Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C5

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 14.00
Visur kitur - \$ 15.00 Rėmėjo - \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuopuoliai, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

26 tujų KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ INFORMACIJA

Šiais metais Toronto SPALIO 9-11 d.d. įvyksta 26-tosios Kanados Lietuvių Dienos. Šalia pramoginių įvykių per kuriuos susibūliuojama, planuojama ir kelti svarstymai įvykių. Per juos stengiamasi išleisti ir į angliškąją visuomenę, parodant lietuvių menininkų kūrybinius gabumus, atkreipti augstųjų dvasiški dėmesį bažnytiniam momentui. Pasinaudojama proga ir suvažiavusį jaunimą bei tėvus sudominti rūpimais veiklos klausimais. Tuos įvykius ir aprašome šiame straipsnyje.

MENININKŲ PARODA

Kanados Lietuvių Dienų proga yra suruošta Kanados Lietuvių menininkų darbų paroda. Ji vyksta visą savaitę Toronto miesto Rotušės "Art Display Area" patalpose II-me aukšte. Paroda vyksta nuo SPALIO 3-12 d.d. Dalyvauja 2 skulptoriai ir 16 menininkų: J. Batūra-Lemme, J. Dagys, R. Buškauskas, A. Docius, E. Docienė, J. Gudinskis, S. Jaškus, D. Kuolienė, J. Ražkus, V. Remeika, V. Pažukaitė, S. Valiūnaitė-Šileikienė, A. Tamošaitis, A. Tamošaitienė, C. Tamošauskas, T. Valius, I. Mickūnienė ir J. Stankus.

Parodos atidarymas įvyks SEKMADIENI, SPALIO 4 d., 3 val.p.p. TORONTO CITY HALL, II-me aukšte. Ruošiamas katalogas ir brošiūrėlė, kuri apibūdina Kanados lietuvių menininkų kūrybą. Ją praedami kitataučiai žiūrovai galės pasiimti. VISI RAGINAMI DALYVAUTI PARODOS ATIDARYME ir atsilankyti parodoje. Atsivėskite ir kitataučius draugus ir pažįstamus.

Meno paroda rūpinasi p. Jankaitienė, talkinant A. Vekterytei.

LITERATŪROS VAKARAS

Kaipo pirmasis Lietuvių Dienų įvykis, ruošiamas turiningas Literatūros Vakaras. Jis įvyks PENKTADIENIO vakare, 7 val. WEST PARK COLLEGIATE salėje, Bloor St. West ir Dundas gatvių sankryžoje. Savo kūryba bei komentarais pasirodys: poetas Tomas Venclova, dramaturgas A. Landsbergis, A. Jurašienė ir prof. Šilbajoris. Jis pristatys apžvalgą lietuvių žodinės kūrybos išeivijoje, o A. Jurašienė-žodinę kūrybą Lietuvoje.

Vakarui vadovauja Aušra Karkienė ir p. Šaltmieras.

Vakarą taikomas ir vyresniems ir jaunimui.

2 psl.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SUVAŽIAVIMAS

Pagal tradiciją, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos Valdyba KLD proga ruošia rinkiminį suvažiavimą. Po 2-ųjų metų kadencijos, dabartinė KLJS Valdyba savo darbą baigia ir bus renkama nauja KLJS Valdyba. Kadangi suvažiavimas yra RINKIMINIS, būtina dalyvauti visiems Kanados Lietuvių Jaunimo Tarybos nariams iš visų kolonijų. Šalia Tarybos narių, raginama suvažiavime dalyvauti visus jaunimas. Suvažiavimas prasideda ŠEŠTADIENI, SPALIO 10 d., 8:30 v. ryto, PRISIŠKĖLIMO Parapijos Parodų Salėje 1101 COLLEGE st.

Po veiklos apžvalgos bus rinkimai. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Valdybos pranešimą pateiks PLJS p-kas Gintaras Aukštutis, V-ojo PLJ Kongreso, kuris įvyks 1983 m. Š. Amerikoje pranešimą atliks PLJS vice-p-kas Saulius Čyvas. Bus aptariamos veiklos gairės naujai KLJS Valdybai.

Apie 11 val. bus rodoma iš Australijos parsivežta filma apie praėjusį IV PLJ Kongresą. Filmą suko J. Mockūnas.

KLB ŠVIETIMO REIKALŲ APTARIMAS

Labai svarbų susirinkimą šaukia KLBendruomenės Valdybos švietimo komitetas LIETUVIŲ NAMUCSE, ŠEŠTADIENI, SPALIO 10 d. nuo 1:00-3:00 val.p.p., BLOOR st. West ir DUNDAS sankryžoje.

IŠKILMINGOS PAMALDOS

Kanadoje augščiausią poziciją turintis dvasiškis, Popiežiaus atstovas Pronuncijus Angelo PALMAS pasakys pamokslą katalikų pamaldose Šv. MYKOLO KATEDROJE, BOND gatvėje. Giedos ANAPILIO ir PRISIŠKĖLIMO parapijų CHORAI. Muzikine programa rūpinasi muz. Vaclovas Vėrikaitis.

Tuopačiu metu vyks iškilmingos LIETUVIŲ EVANGELIKŲ pamaldos ST. ANDREW latvių liuteronų bažnyčioje JARVIS ir CARLETON gatvių sankryžoje.

KONCERTAS

Iškilmingas Koncertas pagal tradiciją įvyks po pamaldų, 4 val.p.p. REYERSON POLYTECHNICAL INSTITUT'o TEATRE, 43 GERRARD, East.

Už koncerto ruošą atveiks 15-kos metų, jame bus talpinami dabartiniai Lietuvių Bendruomenės statutai bei reguliamai, kurie bus labai naudingi Kanados Lietuvių Bendruomenės Tarybos nariams ruošiantis jų suvažiavimui.

Patariama automobilius pasistatyti prie koncertų salės, nes iki bažnyčių yra tik 10 minučių kelio.

BILIETAI

Bilietai kainos yra surašytos skelbime, I-ajame "Nepriklausomos Lietuvos" puslapyje. Toronto bilietai pradeda platinti SEKMADIENIAIS nuo RUGSĖJO 20 d., parapijose, bankeliuose ir Lietuvių Namuose.

Norintys iš ANKSTO UŽSISAKYTI BILIETUS iš kitų kolonijų, gali skambinti Vidmantui VALIULIUI Toronto, 416/694-6733 antradieniais ir ketvirtadieniais vakare nuo 7-9 val.

Banketui yra būtina bilietus užsisakyti iš anksto. Bus numeruoti stalai, kurie sudodina po 8 asmenis. Visiems kitiems parengiam vietas nebus numeruotos.

BANKETAS

Visi esame bent kartą dalyvavę iškilmingame bankete. Šiais metais šeimynišką nuotaiką banketui sudaryti pakviestas vakaro "šeimininkas" - pravedėjas dr. Petras LUKČEVIČIUS iš Montrealio. Vakarienių metu pramatyta ir įdomi programa, kurią atliks rašytojas Algirdas LANDSBERGIS ir solistė Nerija LINKEVIČIUTĖ iš Chicagos.

Garbės svečių sąrašas: PLB p-kas Vytautas KAMANTAS iš Chicagos, Lietuvos Diplomatinijos atstovas Kanadai gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, bei PLJS p-kas Gintaras AUKŠTUOLIS, taip pat iš Chicagos.

Norintys dalyvauti tikrai banketo šokiuose, moka \$6,- už įėjimą/.

SPORTO PROGRAMA

Šiose Lietuvių Dienose vyks ir įvairi sportinė programa. Jos sudarymu rūpinasi: ŠALFas su p-ku p. BERNECKU ir p. BALNIU.

SPALIO 10 d., ŠEŠTADIENI, 10 v.r. įvyks KREPŠINIO ŽAIDYNĖS West Toronto Secondary School, LANS DOWNE ir COLLEGE gatvių sankryžoje. Rungtis Hamiltono ir Toronto klubai.

VAIKŲ SPORTO ŠVENTĖ įvyks 10 v.r. BROCKTON STADIUM patalpose, Bloor ir Dufferin gatvių sankryžoje. Šia švente rūpinasi p. N. A. S. Šia pirmas bandymas aktyviai įjungti Lietuvių Dienas mūsų vaikus. Jeigu pavyks-bus paskatinimas ruošiant kitas Lietuvių Dienas, vaikų šventę pakartoti. Publika kviečiama gausiai dalyvauti ir paskatinti mūsų jauniausius!

Varžybos vyks sekančiose srityse: Nuo 5-14 m. amžiaus vaikams: BĖGIME, ŠOKIME IR METIME. Skatiname dalyvauti. REGISTRUOJAMASI; pavieniais asmenimis, nėra reikalo priklausti kokiam klubui.

Pirmos trys vietos bus apdovanotos kaspinais.

LIETUVIŲ DIENŲ LEIDINYS Kruopščiai ruošiamas 26-ųjų Kanados Lietuvių Dienų Leidinyje. Tą darbą apsiėmė atlikti inž. J. V. DANYŠ iš Ottawos.

Šiame Leidinyje-dokumente bus pristatomos įvairios tautinių šokių grupės bei dainos ansambliai, LD detali programa, įvairūs sveikinimai.

Šis leidinys bus įdomus ir tuo, kad pirmą kartą po be-

veik 15-kos metų, jame bus talpinami dabartiniai Lietuvių Bendruomenės statutai bei reguliamai, kurie bus labai naudingi Kanados Lietuvių Bendruomenės Tarybos nariams ruošiantis jų suvažiavimui.

Žadam išleisti 1.500 egzempliorių. Jie bus platinti per Lietuvių Dienas ir kainuos po \$ 3,-

Leidinyje taip pat talpinami Kanados lietuvių apylinkių pranešimai bei adresai. Jo apimtyje bus įjungti ir Lietuvių Dienų meno parodoje dalyvaujantys menininkai.

ŽMOGAUS TEISIŲ PROJEKTAS

Prie Kanados Lietuvių Bnės ir kitų organizacijų veikiantis Kanados Žmogaus Teisių Komitetas, Lietuvių Dienų proga ruošia žygių politinės kalinės Jadvygos STANULYTĖS bylos reikalą. Komitetas yra įjungęs visą eilę jaunimo, kuris per KLD platins arti 3.000 kortelių. Kortelės viena pusė skiriamas Kanados Užsienių Reikalų Ministeriui, o antroji-Sovietų Ambasadoriui Ottawoje. Lietuvių Dienų dalyviai bus prašomi vietoje pasirašyti korteles ir jas gražinti platintojui arba palikti dėžėse, kurios bus prie kiekvieno renginio įėjimo. Surinkus korteles, komitetas tada pasirūpins jų išsiuntimu. Tai žygis, per kurį bandoma atkreipti Kanados ir Sovietų pareigūnų dėmesį į faktą, kad neteisėtai yra kalinama lietuvių Jadvyga Stanulytė, ir kad jos padėtis yra plačiai žinoma Kanados lietuviams, kurie ja rūpinasi.

KOLONIJOS

Pramatoma, kad šiose Lietuvių Dienose dalyvaus nemažas skaičius lietuvių, ypatingai jaunimo iš Vakarų Kanados. Jau ruošiasi atvykti jaunimas iš Calgary, Edmontono ir Winnipeg'o.

Taip pat dalyvaus iš Montrealio, Hamiltono, Londono, St. Catharines, Sudbury ir t.t. Planuojama atžymėti dalyvaujančius miestus per vėliavų nešimo iškilme Mišių metu Šv. Mykolo Katedroje 2:30 v.p.p., sekmadienį.

DĖL VIEŠBUČIŲ

Atvykstantiems iš kitų kolonijų pavieniams asmenims bei grupėms ir programoms dalyviams, bus užsakomos viešbučiuose vietos grupei ar asmenims to pageidavus ir iš anksto atsiuntus užmokėsti.

Viešbučių reikalais rūpinasi V. DAUGINIS, tel./416/533-1121, dienos metu.

ATSISVEIKINIMO VAIŠĖS

Pats paskutinis Lietuvių Dienų įvykis-tai atsisveikinimo vaišės-VYNO ir SŪRIO VAKARAS, LIETUVIŲ NAMŲ patalpose, KARRALIAUS MINDAUGO MENĖJE.

Vaišės įvyks SEKMADIENI, po Koncerto, 7 v. įėjimo kaina-\$2,- asmeniui. Negeriantiems bus taip pat kavos bei vaisvandenių. Bus parūpinta įvairaus sūrio ir pyragų.

Vakaru rūpinasi p. Vaidiūnas ir p. Aušrotienė.

BENDRĄ INFORMACIJĄ TEIKS LIETUVIŲ NAMAI

/416/ 532-3311.

KALBĖSIME LIETUVIŠKAI

Tenka girdėti ir skaityti pastabų dėl silpno lietuvių kalbos vartojimo Pietų Amerikos lietuviško jaunimo tarpe. Šis reiškinys yra ypač pastebimas, kai tenka bendrauti su lietuvišiais iš kitų kraštų, kur ispanų kalba nėra pažįstama. Tuo klausimu verta kiek plačiau išsireikšti.

Visų pirma, moksliniais tyrinėjimais yra nustatyta, kad vaikai lengvai pasisavina dvi ar tris kalbas ir tai visiškai nekenkia jų tolimesniai mokslui. Priešingai, dviejų kalbų žinojimas prisideda prie protinio išsivystymo ir palengvina greičiau išmokti naujų dalykų mokykloje. Yra todėl visiškai klaidinga manyti, kad mažas vaikas, išmokęs kalbėti lietuviškai šeimoje, vėliau gali turėti sunkumų einant mokyklą.

Kai tėvas ir motina yra lietuviai - yra naudinga, kad su vaikais jie savo tarpe kalbėtų vien lietuviškai. Mišrioje šeimoje lietuvių kalba gali būti vartojama su vaikais tėvo ar motinos, prieš tai tinkamai susitarus su antrąja puse. Iš viso, turi būti pasiekta įsitikinimo ir įtikinimo, kad visos kalbos yra naudingos ir reikalingos, ypač kai jos rišasi su šeimos tradicijomis, papročiais, kilme.

Gyvenant išeivijoje vietinė kalba savaime veržiasi į šeimos tarpą per spaudą, radijo, televiziją, kaimynus ir pažįstamus. Tam durys privalo būti atviros, bet drauge ir tėvų kalba turi visad stovėti tame pačiame lygyje ir pagal darbo.

Savaime suprantama, kad lietuvių kilmės jaunimui, gimusiam ir augusiam pav. Argentinoje, yra daug greičiau ir lengviau susikalbėti ispaniškai, nes ir pats lietuvių kalbos žinojimas pas juos yra apribotas. Sudarius šeimą, ispanų kalbos vartojimas su vaikais darosi parankiausias. Vistik, man teko susidurti su nemaža tokių porų, kur abi pusės pakankamai gerai kalba lietuviškai. Jų vaikams dalyvauja lietuviškoje veikloje, kai kada išvyksta užsienin ir ten susitinka su sunkumais kalboje. Tais atvejais tėvai tikrai palengvintų vaikams pradėdami kalbėti namie lietuviškai, lygiai kaip ir su draugais ir pažįstamais. Tuo atveju visi tėvai ir vaikai- labai daug laimėtų.

Tenka pastebėti taip pat, kad šia gimusios kartos mūsų veikėjai savo tarpe kalba ispaniškai. Net lietuviškų draugijų valdybų posėdžiuose tankiai yra vartojama ispanų kalba, nors visi suprantame lietuviškai. Taip išeina greičiau ir patogiau... Išdavos, tačiau, gausi grynai neigiamos. Apart to, praleidžiama puiki progą pastiprinti mūsų tarpe lietuvių kalbos valdymą. Susitinkdami su lietuvių veikėjais iš kitų kraštų, galėtumėm daug laisviau ir tvirčiau pasireikšti.

Privalome būti ypatingai atsargūs, kai turime reikalo su asmenimis, kurie bando kalbėti lietuviškai pagal savo pajėgas. Didžiausia nesąmonė tokiomis atvejais yra pajuokti ar pašiepti dėl daromų klaidų. Ypač moterys ir mergaitės dėl įgimto jautrumo, sulaukusios pajukos, lietuviškai daugiau neprašyla. Todėl, kai sutinkame asmenis, bandančius lietuviškai išsireikšti su visais galimais netobulumais, privalome juos padirginti, įkvėpti pasitikėjimo, paskatinti, neįžymiai pataisyti jų išsireikškimus, jokių būdu nepertraukti dėstomų minčių.

Girdėjome kartą vieną iš mūsų jaunuolių pareiškiant priekaištą, kad girdi, mūsų veikėjai savo tarpe kalba lietuviškai, o apsisukę į jaunimą jau kalba ispaniškai. Priekaištas, be abejo, pilnai pagrįstas. Sakyčiau, kai lietuviškoje aplinkoje turime kartais kreiptis į jaunimą, kuris mūsų kalbos atžvilgiu kartais stovi gana silpnai, privalome visvien išsireikšti lietuviškai, išversdami tuoj pat į ispanų kalbą kiekvieną sakinį, ar bent paaiškindami išdėstytą mintį. Tuo būdu, kad ir iš lengva, daug prisidėsime prie kalbos įgyvendinimo.

Galiausiai atmintime, kad kiekvienos kalbos tikslus ir turtingas valdymas yra savotiškas menas, kuris liudija apie mūsų vidurinį išsivystymą ir dvasinį lygį.

Stenkimės todėl nepraleisti nė vienos progos, kiek galima tobuliau išmokti tą kalbą, kuri yra mums duota prigimties ar per mokslą. Šis dėsnių ypač galioja jaunimui. Tuo būdu palengvinsime jam nugalėti tuos sunkumus, su kuriais susiduria dėl lietuvių kalbos silpno žinojimo.

Leonardas Sruoga

/iš Argentinos lietuvių laikraščio LAIKAS, nr. 651, 1981 m/

• Mūsų kalbos išlaikymo temomis bus galima išsamiau pasikalbėti Kanados Lietuvių Dienų proga, kaip matome iš dedamos jų programos. Ypač Kanada yra labai dėkingoje situacijoje, nes yra galimybių gauti ir valstybinę paramą reguliariai lietuvių kalbos dėstymui mokyklose. Tik - jeigu nežiopsosime ir per ilgai ne dūmosime... /Red./.

MŪSIŠKIAI SUVAŽIAVIMUOSE

.....Kai dabar perskaitome Steigiamojo Seimo atstovų kalbas, stačiai turime stebėtis jų nepaprastai greitu įsitraukimu parlamento praktikon, perėmimu rimtų valstybinių vaidmenų. Ar daug jie skyrėsi nuo mūsų dabar nuolat sekamų JAV Kongreso narių kalbų bei veiklos? Gal tik pajuntame mūsų, daugiausia lietuviško kaimo sūnų, žymiai didesnį ir nuoširdų idealizmą, susirūpinimą gimtojo krašto likimu...

Kokios demokratinės ir pažangios Steigiamojo Seimo narių pažiūros tais laikais iš tikrųjų reiškėsi, matyti, kad ir iš pripažinimo lietuviams moterims lygių politinių teisių. Juk tada, 1920 m. pradžioje, moterų lygybė Lietuvoje buvo visiems suprantamas dalykas ir niekam neatėjo galvon šias moterų teises net pradėti svarstyti.

V. Daugirdaitė-Sruogienė /iš pasikalbėjimo /Sėjos žurnale/.

1920.V.15 Kaune susirinko Lietuvos Steigiamasis Seimas.

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

SKAUTAI

XIX-toji Kanados Rajono Stovykla Romuvoje

L. EIMANTAS

Nuo š. m. rugpjūčio mėn. 8 iki 22 dienos daugelis Kanados lietuvių skautų stovykla-vo ROMUVOJ (netoli Huntsville Ont.), apie 29 km. į šiaurę nuo Toronto.

Plentai Romuvoje nuvykti visur gerai, platus ir tiesus. Gal tik kelio ilgiau kilometrų miško kelias nuo Huntsville buvo panašus į prieškarinės Lietuvos III rūšies vieškelį. Todėl skubiau "lėkti" savo automobiliams neleidome, nes vežėme paukštytės ir vilkiukus ir reikėjo didesnio atsargumo. Nors keičiosis diena lietutis dažnai lašėjo, bet viskas vyko kaip numatyta, o skautinė gera nuotaika niekaip mūsų neapleido. Ir taip iš Toronto, Hamiltono, Londono ir net iš Rochesterio (JAV) suskrido per 130 stovyklautojų ir vadovų.

Pirmoji (rugpjūčio 8-j) diena buvo skirta įsikūrimui, pasiskirstymui vienetais, susipažinimui ir pasiruošimui pagyventi gamtos prieglobstyje. O ROMUVOS žaliuojanti aplinka, tyvuliuojantis Lapės (Fox) ežeras, pastatai, aikštės ir kiti įrengimai lyg sakyte sakė, kad čia pagyventi bus miela ir patogu.

Jau sekančią dieną įsikūrė Medinės ir Raginės stovyklės. Aukštai plevėsavo mūsų vėliavos, gineitės, ženklai ir šūkliai. Visos ROMUVOS stovyklos viršininkas vyr. sktn. V. SKRINSKAS visus sveikino ragino dirbti, lavintis, kruoti ir stiprėti tiek kūnui, tiek dvasiai. Patoviklių viršininkai: skautininkai L. GVILDIENIS ir SAPLYS visur ir visuose darbuose visada buvo priekyje ir rodyte rodė, kaip reikia leisti skautui. Kapelionas — vyr. sktn. St. KULBIS, tas nepažinomas ir nuolatinis skautų dvasios vadas, kas rytas po vėliavų pakėlimo, atnašavo Mišias ir per visas dienas rūpinosi, globojo ir mokė kaip reikia tarnauti Dievui, Tėvynei ir artimui.

Darniai rikiavomės, atidžiai klausėmės stovyklos kome-

danto ps. A. DRAGUNEVIČIAUS komandų ir nurodymų. Kiti vadovai — es, prityrusios skautės — ai nuolat mums buvo gerais keirodžiais, kai vykdavom į Romuvos apylinkes išskylauti, plaukioti laiveiliais po sidabru spindintį ežerą, — maudėmės, ruošėmės patyrimo laipsniams bei egzaminams, ar kitiems reikalingiems skautiui darbams bei žaidimams. Visur mus lydėjo lietuviška daina, o vakais, kai vienetuose ar bendruose laužuose skambėjo mūsų šūkliai ir melodijos, aidų dūžiais virpėjo plačioji apylinkė ir žalias, mus supantis miškas.

Turėjom spaudos ir lietuviškos knygos dieną. Vyr. sktn. Č. SENKEVIČIUS sardagavo ir išleido "Raginės ir Medinės Uodą" — stovyklos laikraštėlį, kurio puslapis prirašė ir iliustravo taip pat ir mažosios paukštytės bei vilkiukai.

Trečią dieną turėjom paikų linksmavakarį. Prisiminimų šį kartą išvydom lietuviškų papročių — mūsų senovės vestuvių apeigas.

Kad visiems sekėsi, kad darbai — darbai, sportas — rungtynės, laužai ir žaidimai pavykdavo, turime būti dėkingi ir stovyklos ūkio vadovams bei mėsosioms valgyklos šeiminkėms už taip skaniai ir sveikai gaminamą maistą. Iki šio ROMUVOJE mašinimusi rūpinavosi skautų tėveliai. Šį kartą virtuvės — valgyklos šeiminkės E. SAKIENĖ, E. JURGUTIENĖ, net pati pastovyklės viršininkė sktn. L. GVILDIENĖ ir kt. SKN. J. DAMBARAS ir jo talkininkas P. JOKUBAUSKAS žiūrėjo ir rūpinosi, kad maistas būtų nuiprktas, atvežtas ir kad jo visada užtektų.

Žodžiu, stovyklos vadovai ne tik sėkmingai vadovavo, mokė, bet ir dažnai sunkokai dirbo, kad mažutėliams būtų miela, linksma ir patogu gyventi, dirbti ir augti mūsų visų džiaugsmui...

Ir reikia pasakyti, kad mažieji pamėgo ROMUVĄ. Klausinėjam keis mažuosius, kaip čia jiems patinka? Visi atsakė: "Gerai, tikrai gerai!" Štai porą pavyzdėlių — faktų. Rugpjūčio 14 d. — penktadienį vienas torontieškas tėvais dėl svarbių susidėjusių šeimyninių aplinkybių atvyko ROMUVOJ pasiimti savo sūnelį — vilkiuką. Tuoj pat — bėjom, kad vilkiuko veidelis apsiniakė. Jis galvutę nuo mūsų pasuko į šalį ir veideiuriu riedėjo... ašarėlės. Paklausus, kas yra, atsakė: "Aš dar nenoriu išvažiuoti... Čia taip smagu būti."

O štai kaip kuklusis vilkiukas VINCUKAS gėrbė savo vadovus. Dar pirmą stovyklavimo dieną kapelionas St.

Kulbis nuėjo apankyti savo besikuriančius vilkiukus. Visus vilkiukus kapelionas sveikino, meiliais žodžiais kalbino. Pagaliau pastebėjom, kad Vincuko nėra. Klausėm: kur jis? Tyla. Tik "dingusio" broliukas Edukas nežymiai piršteliu rodė... į palovį. Pasilenkė kapelionas, iškėlė iš palovio kiek sumišusį Vincuką. Klausėm: "Kodėl pasislėpė?" Atsakė: "Nebuvau pasirušęs primti brangų svečią..."

Taip pat nuotaikingai, linksmai ir žaismingai, bet greitai prabėgo pirmoji 19-tosios ROMUVOS vasaros stovyklos savaitė. Kitais metais jau bus jubiliejinė — dvidešimtoji vasaros stovykla ROMUVOJE. Taigi, ruoškimės ir iaukime jos!

«AUŠRA» nr. 20 (60)

APIE UKRAINĄ

..... O Ukraina! Tavo istorija siekia daugiau, kaip 1000 metų. Rytiniai slavai pirmiausiai atsikraustė į tavo kraštą, ir tu, įkūrusi Kijevo Rusiją, tapai rusų tautų motina. Iš tėvės, Ukraina, kilo baltarusiai ir rusai. Beje, pasta-rieji atsiskyrę pasisavino ir rusų vardą, tau tepalikę Ukrainos, t. y. pakraščio vardą. Šiuo metu ji, Rusija, visus stengiasi įtikinti, kad tik ji yra kitų dviejų tautų motina, kad visas tris tautas riša tokie tamprūs ryšiai, jog apie atsiskyrimą nuo "motinos" Rusijos nėra ko nė galvoti. Baltarusiai tuo jau įtikėjo ir visiškai atsisakė bet kokio savarankiškumo siekimo. To paties Rusija laukia ir iš tėvės.

Kada tavo kaimynė Rusija kūrė stiprią centralizuotą valstybę, tau teko gintis nuo gausybės priešių: pečengų, polovcų, totorių, lenkų, lietuvių, vengrų, moldavų.... Ir mūsų protėviai lietuviai tiesė rankas į tavo žemę ir valdė ją ne vieną šimtą metų. Bet mes galime bent pasiteisinti, kad lietuvių jungas tave saugojo nuo daug baisesnio totorių jungo, kad lietuviai, valdydami tave, visai nesikėsino nei į tavo kalbą, nei į religiją, nei į papročius ir visai nesistengė tau primesti savųjų.

O Ukraina! Tavo šaunūs laisvūnai Zaporozės kazokai nors ir nesukūrė savo valstybės, bet ne kartą drebindami ir Krokuvos, ir Vilniaus, ir Bachčisarajaus ir net Stambulo sienas. Gal su laiku ir būtų kazokai įkūrę valstybę, jei ne tie nemirtingieji 1653-ji metai. Turbūt beveik visų tautų istorijoje rasime valdovų ar karvedžių, kuriuos ainiai mini blogu žodžiu. Lietuviai turi Jogailą: sujungęs savo tautą su lenkų, jis tautiečius pasmerkė lėtai asimiliacijai ir beveik visiškai išnykimui. Ukrainiečių Jogaila — hetmonas Bogdanas Chmelnickis. Gal ir kilnių tikslų siekdamas, jis savo tautą įstūmė į rusų glėbį. Ir jau ketvirtas šimtas metų, kai tu negali išsivaduoti iš to "broliško" glėbio, virtusio plieniniais gniaužtais. Upės kraujo praliejio sukilę prieš carą, prieš Rusijos priešpauką tavo kazokai, tavo valstiečiai, bet viskas veltui. Ir tik subyrėjus caro valdžiai, tavo žemėje suplevėsavo Ukrainos mėlynai geltona vėliava.

Dail. JOKŪBO DAGIO MEDŽIO SKULPTŪRA
Jis dalyvavo KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ PARODOJE

1917 m. kovo mėn. Kijeve buvo paskelbta Centrinė Rada. Po daugelio kovų 1918 m. lapkričio 1 d. Lvove buvo paskelbta nauja nepriklausoma valstybė — Vakarų Ukrainos liaudies respublika, o tą patį metų lapkričio 14 d. rytinėje Ukrainoje Belaja Cerkvės mieste buvo įsteigta Ukrainos Direktorija — nepriklausomos Ukrainos valdymo organas. Pradžioje abi Ukrainos respublikos kovėsi už savo egzistavimą atskirai, bet vėliau stėjo į kovą kartu. Gal būtų įvykęs abiejų respublikų susivienijimas, bet sėkmė pradėjo nusigręžti nuo šios didvyriškos tautos. Puolama ir bolševikų, ir Denkinio, ir lenkų kitų gaujų, Ukraina žlugorytinė jos dalis atiteko bolševikams, o vakarinė — lenkams.

O Ukraina! Tu vėl pavergta, vėl padalinta, vėl žiauriai persekiojama. Lenkų junga mes, lietuviai, neblogai pažįstame ir įsivaizduojame, kiek turėjo pakelti tavo vaikai. Lenkai siekė greito ukrainų sulenkėjimo. Bet tavo sūnūs aktyviai ir pasyviai priešinosi, ir visos lenkų užmačios nuėdavo niekais. Nežiūrint sunkių sąlygų, Vakarų Ukrainoje veikė daug šviesių vyrų: rašytojų, menininkų, artistų, mokslininkų, pedagogų. Nors ir slopinamas, bet kultūrinis gyvenimas virė, vyko legali, pusiau legali arba visai nelegali visuomeninė veikla.

Rytų Ukrainoje įvykiai klostėsi visai kitaip. Prisidengę kova prieš buržuaziją, čekistai pradėjo masiškai suminėti ir naikinti tavo tautos šviesuomenę. Daug tavo sūnų buvo sušaudyta, daug mirė kalėjimuose, daug nuo tikros pražūties pabėgo į kitas šalis. O likusieji pateko į kabilą, kuris vadinosi "socializmo statyba". Jie buvo intensyviai asimiliuojami, mulkinami nežabotomis bolševikinės propagandos, terorizuojami lageriais ir trėmimais. Kolektivizacijos metu buvo palaidota 6 milijonai tavo sūnų ir dukterų, mirusių badu /ir tai krašte, kurio duona caro laikais glėdavo išmaitinti visą Europą!/. Pagaliau iškentė 1937-38 m. Ježovo siautėjimą, sunaikinusi beveik visą likusią šiek tiek susipratusią šviesuomenę. Rytų Ukraina todėl pasiekė Antrojo Pasaulinio Karo slenkstį užguita, iškankinta, nukraujavusi, surusinta, persunkta komunistinės ideologijos, ištikimai tarnaujanti Stalinui, praradusi šviesiausius idealus, siekianti tik karjeros ir laipsnių /ne veltui rusai šaiposi: ukrainietis dėl antpečių juoste — lėš gali sau galvą suskaldyti!/. Tad nenuostabu, kad, prasidėjus karui ir partijai įsakius stoti prie ginklo, tavo sūnūs nuolankiai pakluso ir ištikimai gynė komunistinę Rusijos imperiją nuo hitlerininkų. Nuo Kaukazo iki Berlyno nusėta žemė ukrainiečių kaulais.

Tavo vakarinėje dalyje reikalai klostėsi kitaip. Nors ir nelengva buvo lenkų okupacija, bet ji nepajėgė sužaloti tautos sielos, jos dvasinių vertybių. Vakarų ukrainiečių širdyse ir toliau liepsnojo laisvės ilgesys, jie siekė bet kokiomis priemonėmis atgauti šimtmečiais išsvajotą nepriklausomybę.

Ruošdamasis karui, Hitleris savo planuose svarbią rolę skyrė Ukrainai. Siekdamas užvaldyti šios šalies milžiniškus žemės ūkio ir pramonės resursus, jis pradėjo skleisti gandus apie "Didžiosios Ukrainos", būsimos Vokietijos ūtkos sferoje, sudarymą. Vakarų ukrainiečiams tai suteikė daug vilčių. Prasidėjus karui ir vokiečiams okupavus Ukrainą, Vakarų Ukraina nedvejodama stėjo vokiečių pusėn. Organizavosi ukrainiečių kariniai pulkai, net ukrainiečių esesininkų daliniai. Rytinė jos dalis laikėsi arba pasyviai, arba priešinosi vokiečiams /pasipriešinimą didele dalimi iššaukė vokiečių žiaurumai okupuotose teritorijose/.

Bet Ukraina ir vėl buvo apgauta. Nors ukrainiečiai ir nuoširdžiai padėjo vokiečiams, bet naciai nebuvo linkę švaistytis laisvėmis. Jie savojų ne apie laisvą ukrainietį, o apie vokiečių, tvirtai įsikūrantį šioje dosnioje žemėje, išnaudojant vietinius gyventojus ir siunčiantį šios žemės gėrybes į Vokietiją. Tad, supratę tikruosius okupantų kėsulus, ukrainiečiai pradėjo priešintis. Vienas iš aktyviausių Vakarų Ukrainos pasipriešinimo naciams vadovų buvo šios tautos didvyris Stepanas B e n d e r a.

/ bus daugiau /

25 - TĄ KARTĄ RAKO STOVYKLOJE

Jau 25-tą kartą Michigano valstijoje, prie Caster'io miestelio RAKO miške stovyklavo lietuviai skautai iš įvairių JAV vietovių, o viena skautė atvyko ir iš Vokietijos.

Iš viso dalyvavo apie 400 stovyklautojų, pasiskirstę į

11 stovyklaviečių. Jos buvo pavadintos įvairiais lietuviškųjų žurnalų ir laikraščių vardais.

Skautai išleido du numerius miško laikraštėlio, kuris buvo pavadintas "Vijoklis".

Stovyklos komendantas ir darbelių vadovas buvo V. Balzaras, muzikos vadovė A. Ramanauskaitė, vyriausia šeiminkė A. T a m l i e n ė ir nenuilstamas, ištikimas fotografas V. Bacevičius. K.

"RAKO - 25" STOVYKLOS VADOVAI: iš kairės: Z. JAUNIS, AIZOKAITIENĖ, R. RAČIŪNAS, D. GUTCEITENĖ, ir KERELIENĖ, S. MIKNAITIS, S. RAŠKYS ir kiti VĖLIAVŲ AIKŠTĖJE.

Nuotr: V. Bacevičiaus

Vadovų pavardes atpažįstame jau per 25 metus... Skautų Organizacija išauginusi ir visą eilę jaunų vadovų įvairiose lietuvių kolonijose. Jie visi dirba kilniems idealams ir tolerantiškoje dvasioje.

41 metmenys 1981 kūryba ir analizė

METMENYS „Kūryba ir Analizė, nr. 41, 1981. Redaguoja Vytautas Kavolis. Leidžia AM&M Publications. Dailės priežiūra: Vytautas C. Virkau. Techninė redaktorė: Henrieta Vepštienė, administracija: Marytė Paškevičienė. Šis numeris dedikuotas "Mariui Katiliškiui, ažuolui nukirstom šaknim". Pagrindinė analizė skirta poeto Algimanto Mackaus kūrybai. Ją ragrinėja Dėja J. Valiukėnaitė: "Dievas, mirtis ir egzilė Algimanto Mackaus poezijoje". Algirdas Titus Antanaitis patiekia Algimanto Mackaus biografijos ir būdo bruožus motinos ir draugų prisiminimuose; Jurgis Blekaitis, Žilė Bilaišytė-Du apie Mackau; Mackaus laiškų ištraukos. Ištrauka iš Eduardo Cinzo "Šventojo Petro šūnynas"; H. Radausko Heinrich Heine "Vasaros nakties sapnas" vertimas. Bronius Vaškelis rašo apie Balio Sruogos "Milžino paunksmę" ir Vytauto Didžiojo Komiteto konkursą. Apie mokslininkus ir disidentus pasisako Tomas Venclova, Kazys Alėnas, D. Aukštikalnis, apie H. Radausko poezijos rinkinį "Eilėraščiai" aptaria T. Venclova, Violeta Klerienė apie "naują žanrą-autobiografiją poezijos vertimais", tema "Lietuviškoji knyga pasauliui".

Juozas Šilėnas

VEIDU I ŠIAURĘ

/Ištrauka iš ruošiamos spaudai knygos/

II-jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

VIEŠKELIŲ DULKĖS / tęsinys /

9 -

Išpūs - tai praneša, kad liepos 13 dieną, po atkaklių penkių dienų kautynių užėmė Tarybų Lietuvos sostinę Vilnių, kad nesulaikomos armijos giliai įsiveržė į Tarybų Lietuvos žemę, kad liepos 14 dieną, po kelių kautynių pamtas svarbus strateginis kelių ir geležinkelio mazgas Pagojė, priešas kautynėse sumaukintas, likučiai pasitraukė Troškūnų link. Klausomės ir juokiamės mes, to įvykio "herojai", kad Maskva taip išgarsino Pagojės kautynes. Žinoma, kas jose nedalyvavo ir tos vietovės nežino, gal ir patikės d. deliu raudonosios armijos laimėjimu. Išlikusių - Pagojėje tėra Utenos-Panevėžio siaurojo geležinkelio linijos ir Anykščių-Troškūnų vieškelio pervaža...

Pagaautos žinios apie Vilniaus užėmimą mus visus sakrečia, kyla abejonės ir susirūpinimas, ar ilgai čia sėdėsime ir ko laukiama, kodėl nesitraukiame. Ypač, q susirūpinimą kelia šeimos su mažais vaikais. Keli tėvai Rinktinės vadovybės klausia kas daryti. Grįžta be aiškaus atsakymo. Žmonės pradeda ruoštis keičiui. Dienos kaitra nuvilioja į upeį išsimaudyti. Gaivus vanduo ir saulė atgaivina nuvargusį kūną. Išsiskalbiame apatinius baltinius ir juos saulėje išsidžioviname; pasikaitiname.

Noriu nusiskusti jau kelių dienų barzdą, bet niekur neberanda skustuvo, matyt iškrito, ar namuose palikau. Jei taip - nutariau auginti barzdą, manau prie mano juodos palaidinės ji tiks, be to, jau dabar laikas pradėjo mane šaukti Barzda.

Brolis Vytautas ir Jonas upelyje po akmenimis užtikto vėgėlių. Gal valandą panardžius, jiems pavyko sugauti aštuonias d. deles riebias vėgėles. Džiaugiamės laimikiu, bet kur jas išvirti ar iškepti? Neturime nei puodo, nei keptuvės. Einame pas kumečius, gauname keptuvę, išsikepam ir valgom kaip didžiausią skanumyną. Jonas iš kuprinės išsiima bonkutę ruginės ir taip pasivaishiname, kaip pridera. Ir kiti bando pasigauti vėgėlių, bet jie be laimės, matyti jos sulindo į gilesnius urvus ar pabėgo. Kumečių vaikai tvirtino, kad jų čia tiek ir tebuvo, gal ir teisybė?

4 psl.

linėje istorijoje" - Barbora nas apie Katalikų protesto Vileišytė ir Leonas Sabaliū- sąjūdį.

Iš:

Eduardas C i n z a s

SVENTOJO PETRO ŠUNYNAS

Šiuokšlininkų Pinerių dinastija užsimezgė kartu su laisva ir suvienyta Belgijos valstybe.

Tūkstantis aštuoni šimtai trisdešimtaisiais mūsų Viešpaties metais Pineris Pirmasis numetė staliaus pjūklą, užrakino savo dirbtuvėlę Monso gatvėje ir išėjo su dainuojančiais sukilėliais į šventąjį laisvės karą.

Bruselyje tingniaujanti olandiškųjų imperialistų įgula išlakstė po pirmųjų sukilėlių šūvių.

/Julius Cezaris savo "Komentaruose apie karą su galais" rašo: iš visų galų giminių belgai yra narsiausie! /

Po paskutinio istorinio mušio olandai buvo sutrinti į sūrį, ir sukilėliai, vėl dainuodami, kaip ir pridera nugalėtojams, sugrįžo į išlaisvintus namus.

Sugrįžo ir Pineris Pirmasis. Deja, nebe tas jaunikaitis, kurio ūsai ir erelio žvilgsnis varė iš proto visas Anderlechto skalbėjas, bet - vienakojis luošis: už laisvą ir suvienytą Belgiją olandų patrankos šovinyms atsiplėšė dešinę koją aukščiau kelėno.

Sukilėlių dalinio vadas padovanojo Pineriui Pirma - jam iš olandų atimtą didžiulį arkli ir vežimą. Protingai padarė, nes su viena koja ir narsiausias žmogus netoli keliauja.

Pusmetį Pinerį Pirmąjį maitino kažkurios markizės "Kilniųjų širdžių ratelis", o alų apmokėdavo parako neuostę, bet parako dūmuose vykusių kautynių pasakojimus mėgstantys naujosios valstybės piliečiai.

Tačiau, kaip visi: žino, laikui slenkant nusibosta ne tik gražiausia žmona, bet ir gražiausias karas, todėl vienakojui didvyriui pradėjo trūkti duonos ir alaus.

Ješkojo darbo. Žinoma, kuris nereikalavo abiejų kojų atramos. Tokio - nebuvo.

Vieną dieną Pineris Pirmasis užkliudė šiuokšlių kibirą gatvėje ir išsitiesė ant grindinio. Šiuokšlių surinkėjai juokėsi iš vienakojų didvyrių; juokėsi iš savęs ir Pineris Pirmasis. Užsirikė, pasikalbėjo su šiuokšlininkų vyriausiuoju, kuris teturėjo vieną ranką.

Sekantį rytą Pineris Pirmasis jau dirbo šiuokšlininkų brolijoje. Su olandiškųjų imperialistų arkli ir vežimu.

Po metų jis turėjo penkis vežimus. Anderlechto komunos meras prašė savo knygoje naują "Pinerio šiuokšlių surinkimo bendrovę".

Po penkių metų visi Anderlechto komunos šiuokšlininkų arkliai ir vežimai priklausė Pineriui Pirmajam.

Tada jis nusipirko sidabrinę koją, triaukštį namą, užveisė parkelį apie jį ir vedė garbingojo mero dukterį.

Dievas mėgo Pinerį Pirmąjį: dinastijos pradžia padovanojo dvynius berniukus.

Pineriai Dvyniai vedė dvyne seseris ir susilaukė dvynių berniukų. Paskui Dievui nusibodo dvyniai ir jis pakeitė žaidimą, bet prieš paskutinį karą, kaip nujaus - damas žmonių beprotybę, vėl atsiuntė Pineriui šiuokšli -

Dievas tvanka paskėsta vakaro ramumoj, dar viena diena nueina amžinybėn... Laukų beržai ir miško eglės ateina ilgais šešėliais. Kluone tarp vežimų pravirksta armonika: "Lietuva brangi mano tėvyne, šalis kur miega kapuos didvyriai"... melodingi poeto Maironio žodžiai, plaukia per sodą į laukus ir klionius, gaudžiai ašara traukdami.

Iš rūmų, palkiomis koilonomis paremtos pastogės, kurioje yra apsitojęs mūsų gimnazistų būrys, suskamba jų žuvusio draugo Riaubos sukurta daina: "Ei gimnazija, kokia tu brangi, aš palikau tavę, nes kovot žengiu"... Ši daina, kuri pirmą kartą suskambėjo Anykščių geležinkelio stotyje išvažiuojančių į Vietinę Rinktinę gimnazistų lūpomis, liko nerašytu Anykščių gimnazijos himnu. Jų dvylika, nė vienas neperšokęs septyniolikos metų, žuvusio draugo pėdomis paliko gimnazijos suolius, ir vietoje knygų, į rankas paėmė sankius sautuvus, kad apgintų gimtąją žemę nuo į ją plūs - tančių priešių. Jie judriausia ir pavyzdgingiausia grupė iš mūsų visų.

Staigus, stiprus artimas sprogimas nutraukia armonikos ir dainos posmus. Pašokame iš vietų galvodami, kad tai netikėtas priešų puolimas; su ginklais rankose užimame apsigynimo pozicijas. Reikalas greitai išaiškėja - pasirodo, atsirado "žvejų", kurie sumanė žuvies pasižvejoti granatomis... Rinktinės vadas, visas "žvejus" gerai išbara ir baudai paskiria nakties sargybai. Tuo pačiu visiems liepia pasiruošti rytdienos keičiui.

Visi sukranta, vyrai patikrina ratus, iš ganyklų atveda mi arkliai, moterys paruošia vaikus.

Naktį atskrenda rusų lėktuvai, viršum plento išmeta šviečiančias lempas, kurios akinančiai apšviečia plentu besitraukiančias kolonas. Jų gana daug Panevėžio pusėje. Tolumoje rytuose girdėti kurti artilerijos kononada, aiškiai jaučiame fronto priartėjimą.

Žmonės iš klojimo susikrausto ant keičiui paruoštų vežimų, ir juose pavirtę snaudžia, laukdami įsakymo paju - dėti. Padidinta sargyba budriai saugo vietovę, atskirai prie plento išsiunčiami: žvalgai ryšininkai, kautynių grupės su paruoštais ginklais budi.

Laukimo ženkle slenka nerami naktis. Brėkšta aušra, nuimamos sargybos, įsakymas grįžti į savo vietas. Švinta liepos devynioliktosios rytas. Pro toluomoje rūkuos paskendusio miško viršūnes kyla purpurais spinduliuojanti saulė.

Supliauši botagai, sugirgžda ratai, nutyla kalbos. Rinktinė palieka švaininkų dvaro kiemą, sukame į plentą, kuriame teka neutrūkstančių kolonų srovė. Iš akiračio pranyksta buvusios užuovėjos kontūrai...

Kaitra, troškulis ir dulkės džiolyia gomurius, pravažiuojančios vokiečių kariuomenės mašinos sukelia tirštų dulkių debesį. Baidosi arkliai, lūžta vežimai, vargsta

aiškui dvynius: Matą ir Luką.

Jų tėvas, garbingasis Pineris Šiuokšlininkas, prieš iškildamas paskutinę kalionę, pasišaukė sūnus:

- Palieku jums ne tik turtą, bet ir Anderlechto komunos šiuokšles. Gyvenkite santaikoje. Veskite dvyne seseris, kaip mūsų seneliai. Viena šeimos pusė aueina pasirinktu keliu, kita pasilieka "Pinerių šiuokšlių surinkimo bendrovėje".

C gal jis kitaip svarstė, kitaip saikdino sūnus? Tikriausiai taip, kaip laiko papročiai reikalavo:

- Nepamirškite, kad kiekvienas žmogus šiuokšlina! Rinkite šiuokšles, kaupkite, nes tai kas kvailiams dvokiamums kvepia! Prisiminkite imperatoriaus Vespasiano posakį sūnui: pinigai niekada nedvokia! Būkite geri savo darbininkams, bet ir nepamirškite, kad protingas tėvas nelepina vaikų! Kiekvieną sekmadienį pasirodykite Dievui, kad jūs nepamirštė!

Žinoma, sūnūs ir be tėvo patarimų žinojo kaip gyventi, bet gyvenimo patirties auksas pečių nesveria.

Tokią šaunią istoriją papasakojo mūsų ekipos vyriausias, kai pradėjau dirbti pas Pinerius. C pabaigai pridėjo dabartinių įvykių apžvalgą:

- Su Matu ir Luku baigiasi Pinerių šiuokšlininkų dinastija: abiejų šeimos neturi vaikų. Gal todėl seniai viską išpardavinėjo, tepasilaukė buvusios imperijos dalelę - metalinį baraką ir penkis sunkvežimius. Abu jau virš septyniaisdešimt, bet negali gyventi be darbo. C gal - be šiuokšlių? Kaip tu manai, Tomai?

Mes rinkome Anderlechto komunos šiuokšles kiekvieną rytą ir išversdavome jas į daubą priemiestyje. Penki sunkvežimiai, penkios ekipos po keturis vaikus. Kiekvienai ekipai savas kvartalas, kurį reikėjo apvalyti iki vidudienio, o psakai, per likusias dvi valandas, gražiai išlygioti dauboje suverstas šiuokšles.

Dirbome keturiose, nes penktojo, kuris sėdėjo sunkvežimio kabinoje, nelaikėme dirbančiu. Mes šokinėjome paskui lėtai slenkantį sunkvežimį, o jis klausėsi radijo ar skaitė rytinės laidos dienraštį. Kai skaitymas ir ginčai su radijo politinių įvykių komentatorium nusibosdavo, praverdavo langelį:

- Mikliau, mikliau! Jeigu šitaip brūžinsite kylas į šaligatvius - iki vakaro nabaigsime!

Nei juoktis, nei snukin trenkti, dūsavo Mustafa. Su trenkimais gal nereikėjo skubintis, nes jis mūsų ekipos vyriausias, taigi, dėsinioti Alacho ranka. Mustafos pusbrolio Achmedas, liesas ir nedidukas vaikas, krūpčiojo nuo vairuotojo svaidomos kaulienos ir slėpėsi už kitų nugarų. Mustafa globojo mergaitiškai sudėtą pusbrolių, palikdavo jam lengviausias statinaites su šiuokslėmis ir laikas nuolaiko paglostydavo skruostelius.

- Nebūk maža mergaitė! - Iyg paguosdavo, lyg subardavo. - Dirbk sau, nekreipk dėmesio į tą bjaurasnuokį.

Senymas, bet jaunuoliškai vikrus, šauniais janisaro ūsais ir net saulei spiginant su stora astrachano kepure ant susivėlusios galvos turkas Hakkimas mirktelėdavo maža žvaيرا akim: žiūrėk, kaip mylintis vyrelis globoja savo žmonelę!

žmonės. Troškulio kankinami, mešamės į šalia plento esančias sodybas ieškoti vandens. Nevisar jo gaurame, kai kur šuliniai išsemti sausai, -- gerai ir užėtų upečių vanduo.

Artėjant arčiau Smilgių, pasigirsta sprogimų garsai, kurie vis dažnėja ir stiprėja. Imame nerimauti, nesuprantame, kas tai galėtų būti, nejaugi tenai vyksta kautynės?

Moterys pradėjo nerimauti nejuokais. Į priekį pasiunčiamas Juodasis Raitelis, išžvalgyti padėties. Juodasis Raitelis, taip jį vadinom dėl jo turimo juodo, puikaus, gerai pabalnoto arklio, nuo kurio jisai niekur nesiskiria ir miega šalia jo. Jis pats irgi apsigilvęs juodais rūbais ir juodais auliniais batais. Jo tikrosios pavardės nežinau, tik žinau, kad jisai atsirado kartu su vyrais, atvykusiais iš Storių, prie jų ir laikosi. Yra mūsų pagrindinis žvalgas ir ryšininkas. Grįžęs, Juodasis Raitelis praneša, kad girdimų sproginiųjų nėra ko bijoti, viskas tvarkoje, sprogdinėjimus atlieka vokiečiai. Privažiavus radome vokiečių kareivius palei plentą tiesiančius naują telefoną liniją: sprogdinimai su paruošiamos stulpams duobės. Iš to sprendžiame, kad vokiečiai čia dar ruošiasi laikytis.

Ivažiuojame į gražų, nemažą Smilgių miestelį, vyskupo M. Pauilionio ir rašytojos Gabrielės Petkevičiūtės tėviškę. Mus pasitinka nedidelė, balta kaip gūbė, medžių vainiku apjuosta bažnytelė, kadaisė buvusį svarbų knygnešių, knygų siėpimo vieta. Antroje pusėje švyti paikūs valščiaus savivaldybės ir pradžios mokyklos rūmai, kooperatyvas. Daugeliui sustojus, sustojome ir mes pusvalandžiui. Iki sočiai gauname šalto, skanaus vandens.

Smilgių partizanai kviečia mus pasilikti su jais. Mūsų Rinktinės vadovybė nuo malonaus kvietimo atsisako. Išjudame toliau...

Prieš akis plati pievų ir laukų žemuma. Vietomis ūkininkai kerta rugius, skuba pasidaryti šviežios duonos, bet daugumas ūkių rugių laukai dar neliesi, išbalusios varpos savo derlių beria žemėn. Nukirs juos sviedinių aštrios skeveldros ir švetimei kraujais apipė batai jas išskuls...

Aštuntam kilometre nuo Smilgių pravažiavome nedidelį Dambravos bažnytkaimį ir šalia jo prisiglaudusį Valdeikių kaimą, Kleboniško girelę. Nuostabiai gražus vaizdas. Šone puikus Burbiškio dvaras, prisiglaudęs prie didelio, gražaus miško.

Artėjame prie Šeduvos. Pro pušynėliais apaugusias aukštumėles palengva leidžiamės į Daugyvenės upės slėnį. Prieš tiltą spūstis, kelio kryžkelėje senas didelis Kleboniškių kaimas, upės pakrantėje mažos kapinaitės. Keliau iš Rožalino į tekančią plento srautą jungiasi nauji pabėgėlių vežimai.

Brastėje, šalia tilto įvažiavę vežimai mirko perdūviusius ratus, girdo arklius, žmonės plaukasi pavargusias kojas.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE/

PAGERBTAS
ASTRONOMAS
PAULIUS SLAVĖNAS

Verkių Rūmuose, prie Vilniaus buvo iškilmingai paminėta žymaus lietuvių astronomo Pauliaus Slavėno 80 m. amžiaus sukaktis.

Aukštuosius mokslus jis išėjo Kauno ir JAV-bių Yale universitetuose.

Kauno Vytauto Didžiojo Universitete, Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu, jis buvo astronomijos katedros vedėjas. Yra parašęs stambių ir svarbių veikalų, buvo ir aktyvus visuomenininkas, ypač kovoje dėl Klaipėdos krašto. Daug rašė spaudoje ir kultūriniais klausimais "Naujojo Ra-muvoj".

Mokslinį darbą tęsė ir Sovietams okupavus Lietuvą.

RESTAURUOTOJAI
RŪPINASI ŽEMAITIJĄ

Kultūros Paminklų Restauravimo Tresto darbuotojai susitiko Telšiuose aptarti Žemaitijos kultūros paminklų restauravimo darbus.

Šiemet Telšiuose bus įrengta restauravimo aikštė su savarankiška Telšių restauravimo dirbtuve, kurioje dirbs įvairių sričių restauravimo specialistai.

GABŪS IR DARBŲ TŪS
LIETUVIAI

Daugiau kaip 1700 naujų patobulinimų sukūrė lietuviai technikai-inžinieriai per 1980-ius metus. Ypač elektroninėje srityje. Ypač pasižymėjo Vilniaus mechanizacijos ir automatizacijos projektavimo biuro specialistai. Jie sukūrė ir rengimą nutekamiems vandenims valyti panaudojant paprasčiausias metalo drožles.

Cheminės ir cheminės technologijos darbuotojų grupė užpatentavo šarminį cinkavimo elektrolitą, gaudami Prekybos ir Pramonės Rūmų premiją.

Įvairias paskatinimo premijas gavo 9 išradėjų kolektyvai.

• Viskas galėtų būti labai gerai - netruksta nei darbštumo, nei gabumo. Jeigu leistų tik patiems tvarkytis nereikėtų ir prie krautuvų stovėti valandų valandomis dėl paprasčiausių kasdienos prekių...

C išradimus, pagal dviejų savarankiškų valstybių prekybos sutartis, galėtume ir Rusijai parduoti.

PRIENUCSE PASTATYTI
SENELIŲ NAMAI

Šią vasarą Prienuose buvo atidaryti nauji Senelių Namai, kuriuose gali gyventi 220 gyventojų. Yra bendra valgykla, koncertų salė su

kine matografijos įrengimas, biblioteka, meninės saviveiklos kambarys.

Vėliau žadama įrengti rankdarbių kambarys. Yra nedidelis daržas, pačių gyventojų prižiūrimi gėlynai.

NESIKIŠA Į RELIGINIUS
ISITIKINIMUS

Šiaulių "Nyklon" gamyklos direktorius įsakė ilgamečiui geram darbuotojui Jonui Tamučui "savo noru" išeiti iš darbo, nes to reikalauja Šiaulių slaptoji policija KGB. J. Tamutis su tuo nesutiko ir direktorius pagrąsino, kad sudarys nepakenčiamas darbo sąlygas.

Kuo nusikalto Tamutis? Jis 1979 m. dalyvavo maldininkų kelionėje į Šiluvą ir Kryžių kalną.

O Tarybinėje Konstitucijoje, kaip ir kitose civilizuotose valstybėse, pripažįstama tikėjimo laisvė...

PIRMASIS LIETUVIŠKOJO
KALENDORIAUS AUTORIS

Šių metų vasaros viduryje Kuršėnuose buvo paminėtos pirmojo lietuviško kalendoriaus autoriaus ir leidėjo L. Ivinskio 170-osios gimimo metinės.

Minėjimo dalyviai aplankė šio kultūrininko kapą, padėjo gėlių prie paminklo Ivinskio aikštėje.

Vidurinėje mokykloje vyko konferencija, kurioje dalyvavo ir iš Vilniaus atvykę svečiai.

Apie naują archyvinę medžiagą, liečiančią L. Ivinskį, kalbėjo Mokslo Akademijos Centrinės Bibliotekos darbuotoja D. Pekėvičiūtė. Parodoje buvo rodomi L. Ivinskio kalendoriai.

PANEVĖŽYJE - MĖGĖJŲ
FILMŲ FESTIVALIS

Mėgėjų satyrinių bei jumoristinių filmų festivalis įvyko Panevėžyje. Buvo parodyta virš 30 filmo juostų.

Festivalyje dalyvavo ir latvių, estų bei iš Tuos miesto rusų kino saviveiklininkai.

Vienbalsiai pripažintos Panevėžio Kelių Eksploatavimo Valdybos inžinieriaus J. Lauraičio filmos geriausiomis.

Festivalio prizais ir laureatų medaliais apdovanoti Kauno Radijo, Panevėžio Kabelių Gamyklos Liaudies Kino Studijų darbai.

PAVYKĘ VANDENS ŪKIO
PROJEKTAI

Respublikinio Vandens Ūkio Projektavimo Instituto Panevėžio skyriaus inžinieriai Danutė Barvainienė ir Pranas Repšys sąjunginiame konkurse geriausiam melioracijos projektui iškovojo antrąją vietą ir piniginę premiją.

LIAUDIŠKOS MUZIKOS FESTIVALIS

Vilniaus senamiestyje įvyko tradicinis liaudiškos muzikos festivalis, pavadintas "Skamba skamba kankliai". Į Festivalį buvo atvykę Suomijos Joensu miesto atstovai, jų etnografinis ansamblis.

Penkiuose senamiesčio gatvių kiemuose, aikštėse koncertavo daugiau kaip pusė tūkstančio dainininkų, šokėjų, muzikantų. Baigiant, įvyko Vakaronė Vilniaus Universiteto Didžiajame kieme.

Be Vilniaus Universiteto folklorinio ansamblio dalyvavo miesto aukštųjų mokyklų, gamyklų, įstaigų bei rajonų dainų ir šokių, etnografiniai, liaudies instrumentų ansambliai, kaimo kapelos.

IŠ "LIETUVOS VALSTIEČIŲ ISTORIJA"

Nuo bado, maro ir kitų negandų tuomet išmirė daugiau kaip trečdalis Lietuvos gyventojų, o Žemaitija neteko beveik pusės gyventojų.

Skuodo valsčiuje Gedrimų kaime 1708 m. buvo 52 kiemai, o 1717 m. liko tik 16. Gerdnės kaime buvo 31 kiemas, liko 14; Pašilės - buvo 36, liko - 8. Radviliškio miestas išmirė, 1710 m. jame nebebuvo nė vieno žmogaus. Trakų pavieto Anglininkų kaime neliko nei žmonių, nei pastatų. Tirkšlių miestelyje išliko smulkė ir 3 lūšnos. Ukmergėje iš 93 šeimų teliko 16. 1712 m. Daugų miestelyje ir valsčiuje nebuvo likę nei trobesių, nei žmonių, išskyrus vieną pirkį, užgyventą smuklininko, o Perlojos miestelyje ir valsčiuje neliko nė gyvos dvasios.

/ J. Jurginis /

NIKODIMAS NORI KAKAVOS

Eugenijus Ignatavičius

/ tęsinys /

Napoleonas, sunkus ir dramlotas, nejuokais išsigąsta apėmusios laukų tuštumos, ir jam pasirodė, kad visas kaimas jau ilsisi kažkur visuotiniame žemės dugne, nugrimzdęs su savo akėčiomis, arkliais, trobelėmis, ant pamatų goglinėjančiais senkais ir pūkalgalviais vaikais, besišlapinančiais po obelį, aplink nė vieno kito sodžiaus, nei trūkinėjančių žmonių balsų ar užvarstomų durų trinkesėjimo. Nors kur pravirktų vaikas ar užbliautų praščiausia talalušką pasiklydęs girtuoklis. Nieko. Eik skersai išilgai - nieko nesutiksi, tik svetimos vešlių javų džiunglės, kombainų dantytais ratais išmaltas vėžes su tyrančiais mėnesienoje vandens veidrodėliais, plienine spalva apsinėšę purvui. Nė vienos spingsulės ar begėstančio laužo, nors jonvabalio kur sužibėtų. Napoleonas, užėmęs kvapą, įsiklauso į pasidabrintą laukų tylą, bene sučirops nors žiogas. Klausosi minutę, kitą - tylą...

Staiga toli nusidriekusių laukų glūdumoje, lyg iš paties žemės vidurio pro storą negyvą jos lukštą kaltusi nauja gyvybė, pasigirsta retas plakamo dalgio kaukšėjimas. Napoleonas netiki ir dar geriau įsiklauso prie atvėpusių ausų pridėjus delnus. Plakšt, plakšt, plakšt, plakšt - pasėlių gelmėjų kaukšiai metalinis garsas, lyg pirmieji lietuviai lašai nuo stogo į skardinę vonelę. Toli toli, nežinia ir kurioj pusėj, kaip sapne. Napoleonas net suabejoja, ar jis tikrai nemiega. O gal tuoj pabus ir vėl teberas ištuštėjusią trobą, išgirs kieme anksti pakilusios kaimynės balsą, o pats dar lepintis šiltame guolyje, klausydamasis, kaip kaimo plovėjas Celius lankoje plaka jau šlyt atšipti spėjusį dalgį. Juk tai labai panašu į kaimo širdį, tvinkstančią po rūkų antklodėmis. Šio reto garso užkerėtas, jis ir nepajunta, kaip slidžiu molio taku nusileidžia pakalnėn ir, perėjęs per upę permostu alksniuku į kitą pusę, patraukia tiesiai per plaukiančius rugius į tą krantą, kur, jo manymu, galėtų būti plakamas dalgis. Iš kur atsirado toks drąsuolis, kad vidury laukų ir pievų tuštybės vidurnaktį imtų šienauti? Kas jis?

Išsineria iš basučių, pasiraity keines ir, apsvaigęs nuo bręstančios duonos ir siėra atsiduodančio molio kvapo, leidžiasi į kitos upės ir visai kitų slaitų pusę. Netikėtai įsimušęs į rugių jūros palaukę, kurį laiką eina kombainos provėžom ir vėl, pasiekęs sausesnę aukštumą, šioakštuoda - mas nuo greito ėjimo, leidžiasi per vasarą. O gal ten ne dalgis, gal koks žvėrelis leidžia tokį keistą garsą, sakysim, šeškus ar išalkę šernai kalena iltimis sutartinčius ženklus? Ne dalgis. Gryniausias kalamo dalgio garsas. Dabar jis išsineria iš švarko, suveržia diržą liuksantį, nuo

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA
GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENA ANTRADIENI nuo 11.30 iki 12v. nakties
PROGRAMOS VEDA JAS L. STANKEVIČIUS
1053 Albani Ct. Duvernay, P. Q. Tel: 669-8834

KRENI VEIDRODŽIAI

"Ne, brangioji, šuo tas pats! Tik vyras mano kitas - tai tave ir suklaidino!"

DVYNUKŲ LAIMĖ

Jonukas ir Pranukas - dvynukai. Pagaldytas į lovą Pranukas kvatojasi.

- Ko tu juok esi? - klausia motina.

- Jonuką tu dukart išmaudei, o manęs visai nei!

o o o

- Kodėl jūs mušate berniuką?

- Jis mane pavadino storuliu!

Čia priėjo Kindziulis ir paklausė:

- C jūs manote nuo to suliesėsi?

o o o

KAI MAŠINĖ TAMPA PCNIA

- Pats jau rašai mašinėlė savo laiškus? Nuostabu, kurgi padėjai tą gražią mašininę, kurią čia savo biure turėjai? - klausia draugas.

- Ji ištėkėjo...

- Kas gi tas laimingasis?

- Aš, - atsakė ir barškino pats toliau mašinėlė.

ulionės pasunkusį pilvą ir, sulenkęs kelius, juokingai biznodamas mašinų išdaužyta keivietė, leidžiasi pro kadais stirksojusią kaimo seniūno sodybą, krūtingos Aidonos svirnavietę, kurios šešėlis taip ryškiai dulsvuoja miglose. Jis eina tolyn ir tolyn į niūksantį ažuolių kauburį, kaip išnykusiam kaimui supiltą paminklą. Laukuose pasilikę medžiai pavirsta keistais devynagalviais slibalais, mašlais ir gyvais. Jam žliaugia kasta prakaitas ir kaista per sąnarius kojos, trūksta oro, jis pūksčia kaip užvarytas gyvulys, bet neatleidžia ir skuba, kad tik nenutiltų tas širdį maginantis garsas, šaukiantis į keistą išganyką.

Pagaliau jis pasiekia traktutį, už kurio drebulių kažkada glaudėsi kaimo siuvėjų padažytas nameiš su raudonuojančių braškių lysvėmis. Čia turėtų stovėti girinė obelis, o čia ožekšnio krūmas. Netrukus jis pasiekia upelio slautus, kuriuose tebegyvena ieva, atsimenanti riebių vokiečių siuvėją su nutraukta koja, nuolat čiulpiantį cigarą.

/bus daugiau/

PATARLĖS IR PRIEŽCDŽIAI

- Kas aria ir piauna, to avys nebliauna.
- Su tokiau žmogum kalbėk, tai tik akmenį rankoj turėk.
- Giltinės miegančios nežadink.
- Namie augintas - atras kelią.
- Badydamas ir danguje skylę išdursi.
- Iš sienos šešėlio neiškirsi.
- Eina per marias, vandens ieškodamas.

/ "Lietuvių Tautosaka" /

APIE PAMIDORUS

Šią vasarą dažnai lyjant, kartais ir 2 ar 3 dienas iš eilės, susidarė geriausios sąlygos plėsti pamidorų ligapėlėsiams, vadinamai septorijai. Pelėšiai pasirodydavo ant apatinių lapų, mažų, tamsiai rudų dėmelių su pilku idubimu pavidale. Lietus šią ligą paskleidžia nuo apačios į augalo viršų.

Apatiniai lapai paruduoja ir nukrinta, po to būna paveikti ir kiti lapai, kol pamidoro augalas lieka apnuogintas. Pasirodę vaisiai - nedideli ir greitai nunoksta.

Vos tik pasirodžius septorijai - reikia pašalinti apgandintus lapus. Sustabdyti šią ligą geriausia fungicidu, komerciniu pavadinimu Kanados "Foligard". Jis sustabdo plėtimąsi ir apsaugoja augalą jeigu artėja ilgas drėgno oro perijodas.

Jeigu šiemet jūsų pamidorai buvo apkrėsti tais pelėšiais, daržą tvarkant, geriausia pamidorus išrovus, juos išmesti ir nevertoti kompostui, nes šio pelėšio sporos gali išlikti aktyvios žemėje net 3 metus.

Mr. Wukasch iš Guelph'o Universiteto, šalia tų patarimų taip pat siūlo kitam sezonui pasirinkti pamidorų rūšį su ne tokiais tankiais lapais. Dauginant kambariuose, naudoti tik sterilizuotą žemę. Pasodinus - nenaudoti laistymui "lietu" - daugialaščių laistytuvų, bet paprastai palieti ant šaknų ir nelaistyti jų vakare.

Rekomenduojama visas komposto krūvas reguliariai apvartyti, kad pagamintų pakankamai šilumos ir sunaikintų užsilikusias pelėšių sporas. Komposto, kuriame yra senų pamidorų virkščių, stiebų nenaudoti naujoms pamidorų lysvėms ateinančių pavasarį, ar ir iš viso.

/Ontario Ministry of Agriculture and Food/

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS,
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ, A. A. (ALKOHOLICS ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.,
8 VAL. VAKARŲ.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namu), 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
Donaldui D.: 661-1733.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

18 1/2% už 90 dienų term. ind.
18% už 6 mėn. term. indėlius
17% už 1 metų term. indėlius
15% už 3 metų term. indėlius
18% už pensijų ir namų planą
14% už specialias taup. sąsk.
11% už taupymo sąskaitas
6% už čekių sąskaitas (dep.).

IMA:

20 1/2% už asm. paskolas
19 1/2% už mortgičius

AKTYVAI virš 28 mil. dolerių

Asmeninės paskolos duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų pataravimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir ontrięji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	90 dienų termin. indėlius 18 1/2%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 6 mėn. 18%
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 17%
Ketvirtadieniais 10-8	term. indėlius 3 metų 15%
Penktadieniais 10-8	pensijų s-tą 14%
Šeštadieniais 9-1	tapomąją s-tą 11%
Sekmadieniais 9.30-1	spec. taup. s-tą 14%
	depozity-čekių s-tą 6%
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 20 1/2%
	mortgičius nuo 19 1/2%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmadi. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei opmokamas įvairias sąskaitas. MUŠŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

ottawa

KLB OTTAWOS APYLINKĖS VALDYBA: iš kairės—Regina Aulinskaitė— parengimams, Juozas Danys— visuomeniniam reikalams, Vytautas Radžius— pirmininkas, Gintas Mitalas— išdavininkas ir Rūta Danaitytė— sekretorė, Ottawos Folk Arts Council atstovė.

Nuotr: Lado Girliūno

"ŽIVILĖ" TORONTE

Los Angeles Lietuvių Dramos Sambūris atvyksta į Toronto, kur vaidins Antano Škėmos 3 paveikslų dramą "LEGENDĄ WEST PARK SECONDARY SCHOOL salėje prie Toronto Lietuvių Namų, 1515 Bloor st., W., Bloor ir Dundas sankryžoje. Spektaklis įvyks RUGSĖJČ 27, SEKMADIENI, 4 val. p.p.

"ATEITIES" KONKURSE

GRAŽIAI PASIREIŠKĖ KANADIEČIAI LIETUVIAI "ATEITIES" žurnalas, švėsdamas šiemet savo 70 m. sukaktį, paskelbė konkursą. Laimėtojų buvo net 39, išdalinta premijoms sumamų, 1515 Bloor st., W., Bloor ir Dundas sankryžoje. Malonu, kad net 5 Kanados lietuviai pakliuvo į laimėtojų eiles.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS",
JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK Į LIETUVIŲ AA (ALKOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENI, 119 MIMICO AVENUE (Royal York Rd. ir Mimico Avenue kampas TORONTE) 7.30 v.v. SKAMBINKIT : 487-5591

toronto

popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

ĮSIBĖGĖJA LIETUVIŠKOS VEIKLOS RATAS

Šių metų vasarai iškeliavus, visiems ir iš visur sugrįžus, pamažu įsisiūbuoja, įsibėgėja ir vėlė sukasi tas pats mums gerai pažįstamas lietuviškosios veiklos ratas.

Per visą ilgų metų eilę, kad ir neperdaug palankiose sąlygose, tiek bendrame suorganizavime, tiek ir savosios kultūros, papročių, bei tradicijų puoselėjime, galima pagrįstai didžiulis, — padarėme ir nuveikėme gałą daug.

Metųnaštai vis sunkėjant, jau kai kurie pavargstame, išsisėmiame, mažiau jėgų besukaupiame. Savo pasirinkto užsibrėžto tikslo, — padėti kenčiaučiai tėvynei be atodairos siekdami, išsilaikyti tuomi kas esame, daugumoj privalomas mums užduotis atliekame neblogai.

Jau bent kečiuose didesniuose ir pagrindiniuose mūsų veiklos baruose susilaukėme ir gražios taktos iš savo jaunesniosios kartos. Džiugu konstatuoti, kad visi tie jaunieji mūsų auklėtiniai, ne tik kad pavyzdinčiai eina vyresniųjų pėdomis, bet ir dargi sugebą kur kas geriau, sumaniau, efektingiau organizuoti ir prarvesti įvairius parengimus.

Kurie matėme šimtinį Vasario 16 minėjimą Toronte, arba ir Vilniaus Pavilijono pernykštį ir šimtinį parengimą ir pravedimą Tautybių Karavano metu, be abejo pajutome ir naujo gaivaus vėjėlio dveikimą.

Visą tai darė, organizavo, planavo jau čia gimę, moksius ėję, šio krašto gyvenimą gerai pažįstantys jauni mūsų veikėjai. Žymiai veiksmingiau, įspūdingiau, įdomiau, negu kaip iki šiolei kad būdavo.

Tai yra džiugus reiškinys, dideis laimėjimas ir gera žinia visiems. Tie jaunieji ypač čia Toronte, pilnai šioje srityje išlaikė egzaminus, ir tokie veiklai be priekaištų tinka.

Sekant lietuvišką spaudą, registri, kad panašių jaunųjų lietuvių ir kitų vietovių mūsų lietuviškosios koalicijos, kaip Montrealis arba Hamiltonas, kuris pernai tokiems jaunūliams vadovaujant, pasigėrėtinai surengė Kanados Lietuvių Dienas (pirmininkaujant Gudinskiui).

UŽ POEZIJĄ — I Premiją laimėjo Jolanta MALERYTĖ iš Vancouver'io;

UŽ ASMENS APRAŠYMĄ — specialią premiją Rūtai ŠIULYTEI, iš Ottawos;

Jaunimui iki 19 m., amžiaus —

UŽ RAŠINIUS — I premiją Natalijai SLIVINSKAITEI iš Toronto;

UŽ POEZIJĄ — II premiją Danai SUKASKAITEI, iš Toronto;

UŽ PROZĄ — I premiją Violetai SLIVINSKAITEI iš Toronto.

SKAUTŲ TUNTŲ IŠKYLA

ŠATRIJOS ir RAMBYNO tuntai rengia iškylą Toronte salose SPALIO mėn. 4 d.

Iškilon kviečiami ir tėvai bei svečiai. Rengiamasi įdomiai programai.

Įvertinkime savo jaunimą!

Tikrai mes, senieji, visokią raugą gyvenime prisiragavę turime būti apdairūs, gerai šį reiką suprasti ir įvertinti. Tik džiaukmės kad turime tokių, kad yra kam durti ir didžiukmės jais!

Gai neįmanoma jų visų suminėti, nes tai būtų ilgas sąrašas. Tie, kurie einame į parengimus, visus juos matome. Savo patirtimi, praktišku patarimu, visur palei reiką patarkime, o svarbiausia — padėkime jiems. Tada netolimoje ateityje dar daugiau laimėsime. Pasi- teisins ir visos mūsų iki šiolei dėtos pastangos ir viltys skatinant lietuviškąją veiklą.

Įvairūs mūsų lietuviškieji fondai, kooperatyvai bei kitos finansinės institucijos, pradėjusios paremti mažiau pasiturinčius gabius mokslo ir šviesos siekiančius mūsų jaunuosius įvairiomis stipendijomis, visgi neturėtų pamiršti ir čia suminėti ir kartais paramos reikalingų mūsų jaunųjų veikėjų. Juoba, kad tai daugumoje nedėkin- gas, savanoriškas ir didelio pasiaukojimo, pasišventimo reikalaujantis darbas. Svarbu tokiems jaunūliams sudaryti bent minimalines lietuviškos veiklos, darbo bei planavimo sąlygas.

Likimo primesta keičiu jau toli mums nukeitavus, būtų dideis nusikaltimas sustoti poilsini ir nieko daugiau neveikti. Neblogai susiorganizuojame, susitvarkome, susigrūpavome, tik visą tai išlaikykime ir toliautęskime. Dar daugiau sugrėtinkime savąias gretas, dar stipriau, veiksmingiau šaukime raišvėje gyvenantiems... Parodykime jiems mūsų broliams daromą dideį skriaudą, demaskuokime šių modernųjų laikų vergijos nesėjus.

Raukime iš savo širdžių pagiežos, pykčio, keršto, neapykantos, pavydo piktžoles. Ieškokime visi to vieno ir mums mažutėliams vienintėlio išgaunimo keio, — vienybės.

Tada tik būsim be priekaištų, ašlikę mums patikėtą svarbiąją misiją, tėvynei duotą priesaiką. Turėsime teisę į ramų, ir garbingai užtarnautą poilsį...

KERAMIKĖS L. BALSINĖS PARODA

Visą rugsėjo mėnesį vyks ta keramikės Lucinos G. Balsienės keramikos darbų paroda "Runnymede Library".

ETHNIC PRESS CLUB'E

Ketvirtadienį, /3 rugsėjo/ Toronto Education Board aukštas pareigūnas darė pranešimą apie etnines šeštadienes mokyklas, kritikuo- damas iki šiol veikiančią sistemą. Esą, kodėl ukrainų ir lietuvių vaikai turi eiti šeštadieniais į mokyklą mokytis savo kalbos ir dar patys apsimokėti.

Education Board esąs paruošęs projektą /Ontario provincijai/, kad įvairių tautų kalba būsianti dėstoma nuo pirmadienio iki penktadienio, kaip ir kiti dalykai. Jei mokinių atsisiras reikalavimas skaičius, tai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROŠIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

**Simon's
Travel Service**
**LIETUVA —
11 dienų**
Birželio 8 — 22,
Vilnius, Kaunas, Trakai, Druskininkai, Anykščiai, Rumšiškės
13 DIENŲ SU GIMINĖM

Gruodžio 21 — sausio 4

Sutvarkome iškvietus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos
Nuperkame Lietuvoje giminius automobilius.
Smulkesnį informaciją telrautis:

TORONTO tel: (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL tel: (514) 669-8834
CHICAGO tel: (312) 673-5391 arba 654-4238
TELEX tel: 06-986-766 TOR
2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2
(Kelionių biuro registracijos Nr. 1835961)

V. Bačenės ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:
Tel: 533-3531

GLOBE TOURS

BALTIC CHRISTMAS — NEW YEAR

Depart 21 Dec, 81 — Return 04 Jan, 82 (2 Wks)

TOUR 1 LITHUANIA Leningrad — Vilnius — Leningrad COST \$1,323
TOUR 2 LATVIA Leningrad — Riga — Leningrad COST \$1,291
TOUR 3 ESTONIA Leningrad — Tallinn — Leningrad COST \$1,261

Prices quoted from Montreal per person — twin basis.

Air tax, visa and insurance not included.

Subject to any increase in airfare.

ALL TOURS INCLUDE: — Trans — Atlantic APEX (Advance Purchase Excursion) airfare, first class hotel accommodation, three meals daily, transportation in USSR, daily sightseeing, Gala New Year's Party, portorage of two pieces of luggage.

Book early! For detailed information contact:

GLOBE TOURS

1066 Bloor St. West
TORONTO, Ont., M6H 1M6
Tel: (416) 531-3593

svetima kalba, kaip iki šiol vokiečių, prancūzų, žydų, taip, sakysime, ir lietuvių, latvių, ukrainų, bus dėstoma kaip ir kiti mokslo dalykai. Buvo prašoma etninės spaudos korespondentų rašyti apie tai, "spausti" savo rajonų politikus, nes "jie yra išrinkti jums tarnauti".

Reikia galvoti, kad šias mintis populiarins "TŽ", "NL", tėvų komitetas ir mokytojai. Gera idėja!

Buvęs mokytojas
J. Karka

IŠGANYTOJŲ PARAPIJOJE

• Lietuvių evangelikų parapijos ir Sekmadienio Mokykla vyks ta kiekvieną sekmadienį 9 v.30 min. ryto.

• Parapijos Choras re- petuoja kiekvieną pirmadienį, 7 val. v.

• Visuotinas parapijos narių susirinkimas įvyks RUGSĖJČ mėn. 29 d., antradienį, 7 v.30 vakare.

ĮVERTINTI STUDENTAI

Toronto U-to du inžinerijos studentai Lawrence Kwan ir Albert Li, laimėjo \$500 premiją konkurse už inžinerijos projektus. II-ą vietą — \$400 premiją laimėjo ketvirtų metų inžinerijos studentas Waterloo U-te už suprojektavimą specialių lentų elektrinėms kėdėms invlidams vaikams, kad jie galėtų geriau komunikuoti jų pagalba.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MIRUSIEJI:

- **URBONAVIČIUS** Julius, mirė. Liko žmona Aldona, 3 dukterys ir 1 sūnus.
- **SVOTELIENĖ** Danutė, 63 m., mirė po sunkios ligos. Liko vyras Justinas, duktė Aldona ir sūnus Vidmantas.

Užuojausia artimiesiems.

• **RUDINSKAS** Rimas su žmona Rūta tarnybos reikalais konferencijon išvyko į San Francisco miestą. Ten praleis kelias dienas.

• **NAGIENĖ** Birutė, **STAŠKEVIČIENĖ** Danutė dalyvavo Lietuvių Tautodailės Instituto metiniame suvažiavime dailininkų A. ir A. Tamošaičių Sodyboje prie Kingston'o, Ont.

• **Du Leonai-GURECKAS** ir **BALAŠIS** maloniai talkindami "NL", parūpino medžiagą sutaisyti sandėliuko grindis.

• **BARAUSKAS** Vytautas, J. Adomaičiui išvykus atostogų, sutiko jį pavaduoti "NL" ekspedicijos darbuose.

PRAŠO ĮSIGYTI BILETUS IŠ ANKSTO

Į Marijos paveikslo pašventinimo iškilmes ir Operų Koncertą, kuris įvyks spalio mėn. 3 d., prašoma ir patartina bilietus įsigyti iš anksto. Juos galima gauti Aušros Vartų parapijos Klebonijoje ir "Rūtos" Klube.

SVARBUS PASITARIMAS

RŪTOS Klubo narių svarbus pasitarimas įvyks RUGSĖJO mėn. 30 d., 2 val. p.p.

Dr. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS

14140 St. Catherine West,
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St., Suite 11-12
Montreal, P. Q.
Tel. Bus.: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON

VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniai: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel.: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel.: 878-9534

ADVOKATAS

J. P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel.: 366-2063½ 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bonnantyne, Verdun (kompa 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel.: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel.: 453-9142

MARIJOS PAVEIKSLO PAŠVENTINIMAS

ĮVYKS

SPALIO 3 d. ŠEŠTADIENĮ, AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS BAŽNYČIOJE 5 v.p.p.

- IŠKILMINGOS PAMALDOS
- ATIDENGIMO - PAŠVENTINIMO AKTAS

PO ŠVENTINIMŲ, PARAPIJOS SALĖJE VYKS IŠKILMINGAS

OPERŲ VAKARAS - KONCERTAS

DALYVAUJA: GINA ČAPKAUSKIENĖ, THERESE GUERARD,
VILMA TRIFILLETI, DENIS LAVERGNE, JAKUES PRATTE
VARGONAIŠ GROS IR AKOMONUOS: PIERRE MARTINEAU

PRIĖMIMAS - ŠILTA VAKARIENĖ

ĮĖJIMAS - \$ 10.00

Visi Klubo nariai prašomi dalyvauti, nes bus aptariami svarbūs ateities veiklos reikalai.

• Sol. **ANTANAS** KEBLYS talkininkaus Operų Koncerte, padainuodamas lietuvių liaudies dainų.

Š. m. rugpjūčio mėn. 9 d. jis atliko koncertinę programą. Kennebunk Portė, kurioje dainavo 11 lietuvių liaudies dainų ir 3 lietuvių kompozitorių kūrinius.

REPETUOJA AV CHORAS

AV Choras, kuriam diriguoja muz. Aleksandras Stankevičius, intensyviai repetuoja besiruošdami Lietuvių Dienų programai Toronte ir savo metiniam koncertui, kuris įvyks lapkričio mėn. 28 d.

GINTARO ANSAMBLIS RUOŠIASI LIETUVIŲ DIENOMS

GINTARO Ansamblis suintensyvinio repeticijas, besiruošdamas išvykai į Chicagą ir į Kanados Lietuvių Dienas Toronte.

JAUNOSIS "GINTARO" ANSAMBLIS NARĖS. Iš kairės: D. PIEČAITYTĖ, D. INTAITĖ, M. ADAMONYTĖ, G. ŠIMKUTĖ.

Nuotr: J. Piečaitis

JAUNASIS PAVASARIO CHORAS IRGI DALYVAUS

Montrealio Mergaičių Choras PAVASARIS, gražiai užsirekomendavęs per savo krikštynas šį pavasarį, pakviestas dalyvauti Kanados Lietuvių Dienų didžiajame Koncerte, rūpestingai ruošia repertuarą.

• **PAŠKEVIČIUS** Jonas, nuširdus "NL" talkininkas, katalaguoja ir įriša "NL" komplektus.

GALIMA IŠSINUOMUOTI AUTOMOBILIUS

MONTREAL WEST AUTO-MOBILE galima gauti ne tik pirkti, bet ir IŠSINUOMUOTI automobilius. VIENAI dienai - pradėdant nuo \$ 15 ar \$20, KELIOMS DIENOMS, SAVATEI, MĖNESIUI arba 3 MĖNESIAMS.

Teirautis pas lietuvių Leoną GURECKĄ, tel: 489-5391.

Montrealio Kredito Unijai LITAS reikalinga tarnautoja ar tarnautojas. Pageidautina banko praktika ir rašymas mašinėle. Kreiptis pas LITO Vedėją, Tel: 766-5837 arba raštu LITO adresu.

VEDĖJAS

WANTED

experienced taylor for man's store
7752 Central St. LaSalle.
Steady work. Tel: 366-6521

REIKALINGAS

garažas žiemos laikui.
Skambinti: 721-7916

PARDUODAMAS

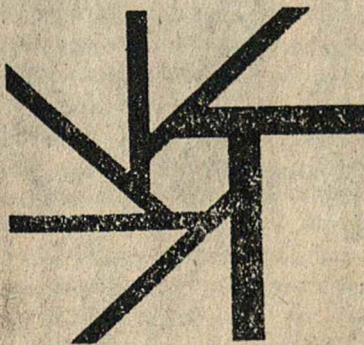
3 šeimų namas, garažas ir krautuvė geroje vietoje.
Kreiptis Tel: 366-7519 arba: 1-224-4732.

RENKU

senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
Tel: 722-3545

IEŠKO BUTO

Lietuvių pora ieško 4½ kambarių buto LaSalle, Verduno apylinkėse. Pranešti "NL" redakcijai, Tel: 366-6220

Tony's Photo Studio

Portraits Portraits
Mariage Weddings
Passeport Passport
Commercial Commercial

Montreal 525-8971
Brossard 678-2951

TONY LAURINAITIS

DĖMESIO ŽUVAUTOJAMS

BASKOTONG EŽERAS - STURGEON LODGE puiki žuvalimo vieta, švarios kabinos, baras, laivai, motorai, žuvelės!

Užsisakykite vietas - **STURGEON LODGE**
Box 119, R.R. 2
Maniwaki, Que.
Tel. (819) 449-4355.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Term. ind. 1 m. 18%
Certifikatai 19%
Spec. taup. s-tas 17%
Taupymo S-tas 11%
su apdrauda iki \$ 2000.
Trumpalaikiai ind. 20%
už \$ 20,000 ir daugiau
Čekių s-tas 6%

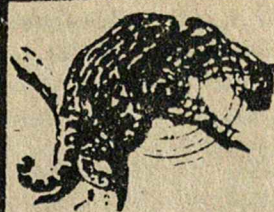
DUODA PASKOLAS

Nekilnojamo Turto,
Asmenines ir
Prekybines.
Paskolos mirties atveju
apdraustos iki \$ 10,000.-

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

	1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Ant. Treč.	9 - 3	-----
Ketvirtadieniai	12 - 8	6 - 8
Penktadieniai	12 - 6	12 - 6

Maurice Kaplan Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

Tél. 288-9646

MEMBER

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P. Q.
Tel.: 273-9181 Namų: 737-0844.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel. Bus: 482-3460
Res: 366-7041

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PONTIAC • BUICK • ASTRE

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTI IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
- NEĮTİKETINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS-!
- UŽEIKITE! ĮŠITIKINKITE!
- PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU

Menageriu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391